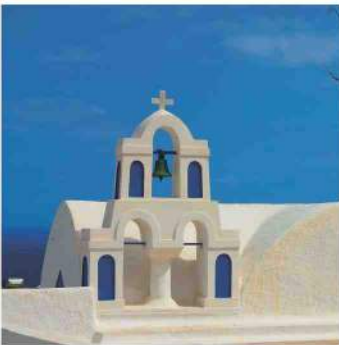
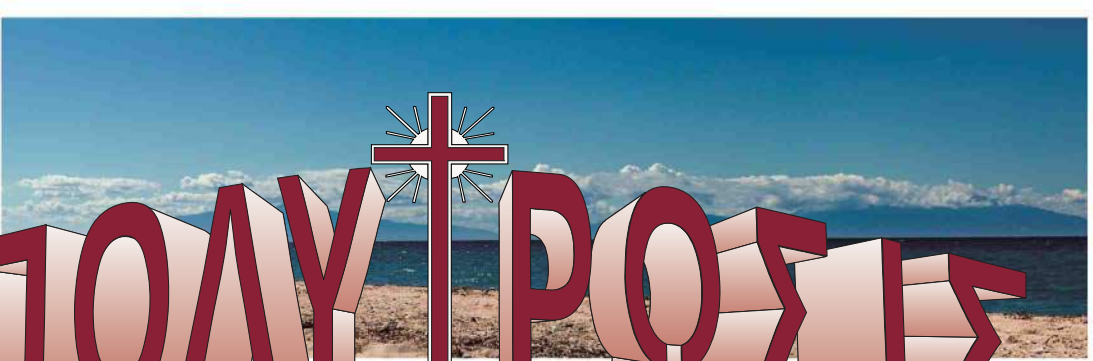

ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ὈΜΩΝΥΜΟΥ ὉΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΕ΄
ΙΟΥΝ.-ΙΟΥΛ. 2020
Ἀρ. Φύλ. 894-895

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο

Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Τεύχ. 894-895, ΙΟΥΝ. - ΙΟΥΛ. 2020

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντής Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική επιμέλεια:

«Χριστιανική Έλπις»

Όρθόδοξη Αδελφότητα,

Φίλυρο Θεσ/νίκης

Τηλ.: 2310 677136

Έκτύπωση - βιβλιοδεσία:

«Μέλισσα», Ασπροβάλτα

Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 10€

Έξωτερικού: 35€

Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$

Καναδά: 50\$ Αυστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

6074010115324

Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

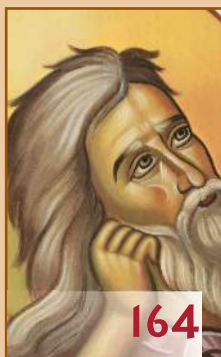
Γιά τούς συνδρομητές
του έξωτερικού

IBAN: GR 94 0171 0740 0060

7401 0115 324

Περιεχόμενα

Μέ αρχοντιά και φιλότιμο.....	163
Όργη και αγάπη	164
Σάν τόν άνεμο	166
Θριαμβευτικό τραγούδι ειρήνης και αναστά- σεως	168
Άγιου Νικολάου Καβάσιλα, Θεία Λειτουργία: «Τά μετά τήν θυσίαν» Α΄	170
Οί παγκόσμιες ήμέρες κι ή παγκοσμιότητα τών αγίων	172
Ίερομόναχος Γερβάσιος Ραπτόπουλος, ό δι- άκονος τών φυλακών	174
Πίστη και έμπιστοσύνη	176
Κορωνο-λαός	178
Ή νομοτέλεια τής χριστιανικής συγχωρητικό- τητας Α΄	180
Ή τιμή τιμή δέν έχει! (διήγημα)	183
Ίχνηλάτηση στον «έπιδημιολόγο» Ίπποκράτη	186
Άπόστολοι, τό μέγα θαύμα.....	188
Έκδηλώσεις τής Αδελφότητας	189
Συζητώντας τά γεγονότα.....	190

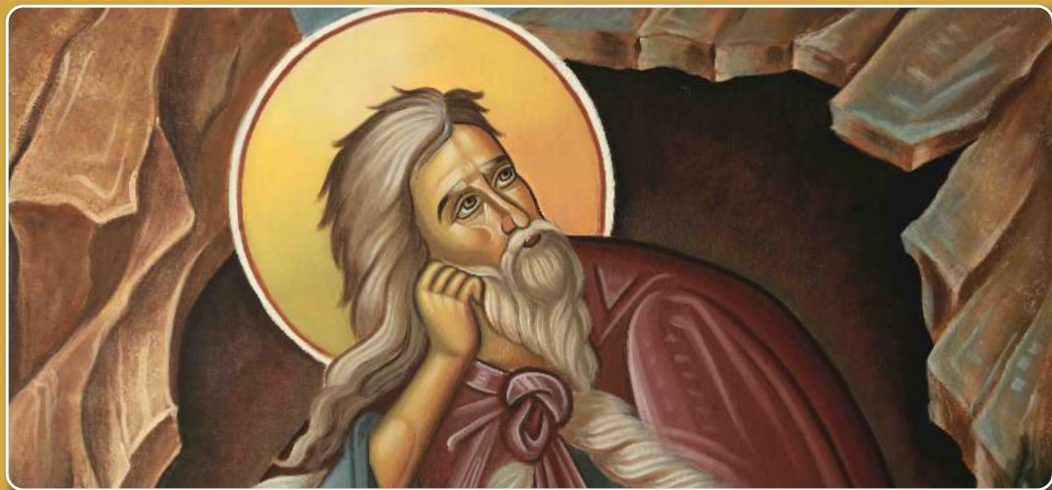
Μέ ἀρχοντιά καί φιλότιμο

Εὐλογία πολύτιμη καί ξεχωριστή εὐνοια τοῦ Θεοῦ στήν πονεμένη γῆ μας οἱ ἅγιοι τῆς πίστεώς μας. Φιλάνθρωπα ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία ὅρισε νά τιμοῦμε τίς μνήμες τους, ὥστε ἀπό τή σχέση μας μαζί τους νά ἀναθερμαίνουμε τήν πίστη μας καί νά παίρνουμε μαθήματα ζωῆς ἀπό τόν βίο καί τίς διδαχές τους.

Γεράτοι μνήμες ἁγίων καί οἱ δύο μήνες τοῦ καλοκαιριοῦ, τούς ὁποίους καλύπτει αὐτό τό φύλλο τοῦ περιοδικοῦ μας. Κι ἀνάμεσά τους ὁ ὁσιος Παΐσιος ὁ Ἀγιορείτης, πού ἔζησε μόλις πρὶν τρεῖς δεκαετίες. Πρόσφατα (13/1/2015) κατὰχθηκε στή χορεία τῶν ἁγίων καί ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν ἡμέρα τῆς κοιμήσεώς του, 12 Ἰουλίου. Εἶναι ὁ ἅγιος μέ τήν ἀπλή καρδιά, τή γεμάτη ἀγάπη γιά τόν Θεό, γιά τόν ἄνθρωπο καί γιά ὅλη τήν πλάση, πού πολύ πόνεσε, πολύ ἀγάπησε, ἀλλά καί πολύ ἀγαπήθηκε. Χιλιάδες τόν ἐπισκέφθηκαν ὅσο ζοῦσε στό Ἅγιο Ὁρος, γιά νά ὠφεληθοῦν ἀπό τή χαριτωμένη διδαχή του, νά ἀναπαυθοῦν στή σοφὴ νοθεσία του καί νά ἐμπιστευθοῦν τά προβλήματά τους στήν ἔμποινη προσευχή του. Γιά τόν ἴδιο λόγο χιλιάδες καθημερινά ἐξακολουθοῦν νά ἐπισκέπτονται τόν τάφο του στήν ἱερά μονή Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, στή Σουρωτή.

Σέ χιλιάδες σελίδες ἔχει θησαυριστεῖ ὁ βίος του, ποικίλα στιγμιότυπα ἀπό τήν ἀναστροφή του μέ τούς ἀνθρώπους, διαμάντια ἀπό τίς ἀπλές καί πάντα εὔστοχες διδαχές του. Ἐνα του λόγο θά ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ, τήν πνευματική ἀρχοντιά: «Ἄν», ἔλεγε, «ὑποθέσουμε ὅτι ἐρχόταν κάποιος ἄγγελος ἀπό τόν οὐρανὸ καί ἔλεγε ὅτι ὁ παράδεισος ἔκλεισε, δέν χωρᾶνε ἄλλοι. Ποιοὶ θά συνέχιζαν νά ζοῦν μέ ἐγκράτεια, φόβο Θεοῦ καί προσοχή; Ἐ, αὐτοὶ ἔχουν τήν πνευματική ἀρχοντιά, εἶναι τά ἀρχοντόπουλα τοῦ οὐρανοῦ». Σοφὸς λόγος, πού ἀπηχεῖ τό πνεῦμα τῶν ἀρχαίων πατέρων ὅτι ἡ σχέση μας μέ τόν Θεό καί ἡ ὑπακοή στό θέλημά του διαβαθμίζεται σέ τρία ἐπίπεδα: τοῦ δούλου πού φοβᾶται, τοῦ μισθωτοῦ πού προσδοκᾷ τήν ἀμοιβή, τοῦ υἱοῦ πού ὑπακούει ἐλεύθερα καί μέ χαρά.

Σήμερα πού ἡ μιζέρια περίσσεψε, τό ἄγχος καί ὁ φόβος πετρώνουν τίς καρδιές, ὁ ὑπολογισμὸς καί ἡ ἀνταγωνιστικότητα ψυχραίνουν τίς διαπροσωπικές σχέσεις καί ἐξατμίζεται ἡ πνευματικὴ δροσιά τῆς ψυχῆς, ἔλα, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, νά μᾶς ἐμπνεύσεις αὐτὴ τήν πνευματικὴ ἀρχοντιά! Νά ἔχουμε λίγο φιλότιμο γιά τόν Χριστό, ὅπως ἔλεγες, κι Ἐκεῖνος θά τὰ ἀναλάβει ὅλα καί θά ἀλλάξει ἡ ζωὴ μας. Γιατί, διαβεβαίωνες, δίνει ἄφθονες εὐλογίες στά φιλότιμα παιδιὰ του.

Ὁργή καί ἀγάπη

Ζοῦμε σέ καιρούς ἀποκαλυπτικούς ἢ, σύμφωνα μέ τήν ὁρολογία τῆς Βίβλου, σέ καιρούς «ἐσχάτους». Ἐσχατοὶ καιροὶ εἶναι οἱ περίοδοι τῆς κρίσης, τῆς δοκιμασίας, ὅταν δοκιμάζεται ἡ πίστη καί ἡ ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων στόν ἅγιο Θεό. Καί πράγματι ἡ ἀνομία στήν ἐποχή μας ἔχει πληθυνθεῖ. Οἱ ἄνθρωποι στήν πλειονότητά τους ἔχουν ἐγκαταλείψει τόν Κύριο καί τίς ἐντολές του καί ἐπιδίδονται μέ πάθος στήν ἱκανοποίηση τῶν πιο ἀντίθεων ἐπιθυμιῶν τους. Ἡ διαφθορά καί ἡ σήψη νομιμοποιοῦνται καί λιτανεύονται πανηγυρικά καί διδάσκονται σάν φυσιολογική ἐπιλογή ἀκόμη καί στά νηπιαγωγεῖα. Καί πάνω ἀπ' ὅλα ἔχουμε στήσει «σέ τόπο ἅγιο» (Μθ 24,15) καί λατρεύουμε ὡς ὑπέρτατο Θεό τό ξόανο τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ποιός Θεός; Ἐμεῖς εἴμαστε ὁ Θεός. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, οἱ ἱκανότητές μας. Καί τό διακηρύσσουμε κιόλας ἔτσι, ἀδιάντροπα. Πρόσφατα ἕνας νεαρός φιλόσοφος, πού ἔχει πλήθος συνοδοιπόρους σ' ὅλο τόν κόσμο καί κολακεύονται ἀπό τούς ἐπαίνους του ἀκόμη καί κυβερνήτες κρατῶν, ἐξέδωσε ἕνα βιβλίο του, τό ὁποῖο ἔγινε best seller, μ' αὐτό ἀκριβῶς τό θέμα: «Ὁ ἄνθρωπος Θεός». Εἶναι δέ τόσο σκληρός αὐτός ὁ σατανικός, ἀντίχριστος πειρασμός, ὥστε νά ἀπειλεῖ «ἀκόμη καί τούς ἐκλεκτούς» (Μθ 24,24).

Ἀλλά παρόμοιες ἐποχές ὑπῆρξαν καί στήν ἱστορία τοῦ ἀρχαίου λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰσραήλ. Ἕνας τέτοιος, ἀνάλογος καιρός ἦταν φέρ' εἰπεῖν αὐτός πού ἔδρασε ὁ πύρινος προφήτης Ἡλίου ὁ Θεσβίτης, ὁ προφήτης-σύμβολο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ Ἡλίας διακόνησε τήν ὑπόθεση τοῦ Θεοῦ στό βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ, ὅταν βασιλιάς ἦταν ὁ ἀνίκανος καί ἀσεβής Ἀχαάβ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἦταν τόσο ἱταμός ἀπέναντι στόν Κύριο ὅσο κανεῖς ἀπό τούς προηγούμενους βασιλεῖς. Δέν ἐκτράπηκε μόνο στήν εἰδωλολατρία, ἀλλά νυμφεύθηκε καί τήν ἀλλογενή καί εἰδωλομανή Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία ἦταν κόρη τοῦ βασιλιά τῶν Σιδωνίων Ἰεθεβαάλ. Οἱ συνέπειες αὐτοῦ τοῦ γάμου ὑπῆρξαν ἐκρηκτικές: Ὁ

Ἀχαάβ ἐπιδόθηκε ἀκατάσχετα στή λατρεία τοῦ ἀκόλαστου ψευτοθεοῦ Βάαλ, παρασύροντας σ' αὐτό τό βάραθρο καί ὅλο σχεδόν τόν λαό τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ παράλληλα υἱοθέτησε καί διέδωσε καί τή λατρεία τῆς Ἀστάρτης, τήν ὁποία τιμοῦσε ἡ Ἰεζάβελ. Ἡ Βίβλος λέει ὅτι ὁ μέν Ἀχαάβ διέθετε τετρακόσιους πενήντα «προφήτας (ιερεῖς) τῆς αἰσχύνης» (Γ' Βα 18,19) ἀφιερωμένους στή θρησκεία του, ἐνῶ ἡ σύζυγός του σίτιζε στό τραπέζι της τετρακόσιους ἱερεῖς τῶν δασῶν-ἱερῶν τῆς ὀργιαστικῆς ψευτοθεᾶς της. Καί μόνον οἱ ἀριθμοί αὐτοί δηλώνουν πόσο ὑποβαθμίστηκε τό ἦθος τῶν Ἰσραηλιτῶν, πού διδάσκονταν μέ τόν πιό ἐπίσημο τρόπο νά δουλεύουν στούς θεούς ψεῦδος, ἀνηθικότητα καί ἀσέλγεια.

Ἡ κατάντια αὐτή τοῦ λαοῦ πού ὁ Θεός υἱοθέτησε, ἀνέδειξε καί δόξασε, προκάλεσε τήν ὀργή τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ προφήτης Ἡλίας κατ' ἐντολήν τοῦ Κυρίου ἀνήγγειλε στόν Ἀχαάβ ὅτι δέν θά ξαναβρέξει κι ὁ τόπος καί οἱ ἄνθρωποι του θά παραδοθοῦν στήν ξέρα καί στόν λιμό. Καί πράγματι ἐπὶ τρία χρόνια δέν ἔβρεξε καθόλου καί θέρισε τά ἄνομα τέκνα τοῦ Ἰακώβ ἡ πείνα. Ἐβρεξε μόνον ὅταν ὁ λαός ὁμολόγησε ὅτι ὁ ἀληθινός Κύριος καί Θεός εἶναι ὁ Γιαχβέ καί κανεῖς ἄλλος. Ἀλλά καί τότε ἀκόμη, γιά νά παγιώσει ὁ Κύριος αὐτή τήν ὁμολογία καί νά τήν κάνει συνείδηση στούς Ἰσραηλίτες, δέν ἀρκέστηκε στούς ὄρκους τους στό ὄνομά του, τοὺς ὁποίους ἄλλωστε εἶχαν καταπατήσῃ στό παρελθόν τόσες καί τόσες φορές. Ἐδωσε ἐντολή στόν Ἡλία νά σφάξει ὅλους τοὺς ἱερεῖς τῆς ἀθλιότητος καί νά μή λυπηθεῖ κανέναν. Κι ὁ προφήτης, γεμάτος ἀπό τή θεία ἀγανάκτηση καί ὑπερέτης της, τοὺς ἔσφαξε ὄντως στόν χεῖμαρρο Κισσών. Καί γιά τήν οἰκογένεια τοῦ Ἀχαάβ καί γιά τήν ἀδίστακτη Ἰεζάβελ προέβλεψε ὅτι θά τοὺς καταφάνε τά σκυλιά καί τά ὄρνια, ὅπως καί ἔγινε.

Σήμερα βέβαια, στόν καιρό μας πού ἔχει τόσες ἀναλογίες μ' ἐκεῖνον, ὅπως εἶπα ἤδη, τά «προοδευτικά» μυαλά, πού περισσεψαν σ' Ἀνατολή καί Δύση, ἐξανίστανται καί παραδομένα στό μεθύσι τῆς αὐτάρκειάς τους καί τῶν διεστραμμένων ἡδονῶν τους παραμιλοῦν γιά τόν Θεό τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού εἶναι δῆθεν ἀπάνθρωπος καί αἰμοβόρος καί ἐκδικητικός καί φθονερός. Θά προτιμοῦσαν ἀσφαλῶς ἕναν Θεό ὁ ὁποῖος νά χαϊδεύει τά καπρίτσια μας καί νά διακονεῖ τό ὄργιο τῆς ἀσυδοσίας στίς κοινωνίες μας, πού τόσο προκλητικά ὀνομάζουν «δικαιώματα» καί «ἐλευθερίες» καί τό εὐλογοῦν. Τολμοῦν μάλιστα τό ἀνήκουστο: Διαφοροποιοῦν τόν «δολοφόνο» Γιαχβέ ἀπό τόν Κύριο Ἰησοῦ, «τόν Θεό τῆς ἀγάπης», καί μιλοῦν γιά «ἀσυμβίβαστο» καί «διαφορετικούς Θεούς» καί γιά «τό παραμῦθι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης». Ἀλλά αὐτή ἀκριβῶς ἡ ἀντίληψη δείχνει πόσο ἄλλοπρόσαλλη εἶναι ἡ κρίση τους καί πόσο τελικά ἐμπαίζει τόν κόσμο μας ὁ σατανᾶς. Ὁ Θεός εἶναι ἕνας καί ὁ ἴδιος στούς αἰῶνες καί εἶναι ἀγάπη. Μόνον ἀγάπη. Ἄν στήν Παλαιά Διαθήκη ἐκφράζεται, ὅπως μεμφιμοιροῦμε, μέ ἀγριότητα, αὐτό γίνεται διότι τότε ὁ ἄνθρωπος ἦταν σκληρόκαρδος, ἀνεπίδεκτος κάθε εὐαισθησίας. Δέν καταλάβαινε ἄλλη γλῶσσα. Καί βέβαια ὅταν ἔχεις νά δουλέψεις πέτρα καί μάρμαρο, δέν χρησιμοποιοεῖς φτερό ἢ πινέλο ἀλλά

καλέμι καί σφυρί. Ἐκτός ἂν παίζεις καί χαριεντίζεσαι. Ἀλλά ὁ Κύριος δέν παίζει μέ τή σωτηρία μας. Ὅμως καί στήν Καινή Διαθήκη, πού ὁ Θεός ἐκφράζεται κυρίως ὡς ἔλεος, δέν ἀπουσιάζουν οἱ ἐκδηλώσεις τῆς ὀργῆς του καί ἡ αὐστηρότητά του. Κι ἂν συνεχίσουμε νά πορευόμαστε ἔτσι, κατευθεῖαν στόν ὄλεθρο, μέ μάτια βαριά καί φιμωμένες συνειδήσεις, πρέπει νά περιμένουμε πολλές ἀκόμη πανδημίες καί κορωνοϊούς, μήπως καί ἐπιτέλους ξυπνήσουμε. Ἀκριβέστερα, πρέπει νά τίς προσδοκοῦμε μέ εὐγνωμοσύνη.

Θά πεῖ βεβαίως κάποιος ὅτι αὐτές οἱ καταστάσεις τῶν δοκιμασιῶν καί τῶν θλίψεων δέν ἀντιμετωπίζονται ἔτσι ἀπό τόν κόσμο, ἀλλά θεωροῦνται κατάρες καί εἰσαγγελικές καταδίκες. Ναί, αὐτό συμβαίνει συνήθως. Ἄν εἶσαι μόνο δέρμα, ἂν ἔχεις νεκρώσει τά πνευματικά σου αἰσθητήρια, διότι δέν θέλεις νά βλέπεις κατάματα τήν ἀλήθεια καί βολεύτηκες μέ τό ψέμα πού σέ ἀποκοιμίζει μακάρια, ἔτσι γίνεται. Ἀλλά καί στήν περίπτωση αὐτή τό πρόβλημα εἶναι ἀποκλειστικά δικό μας. Δέν εἶναι -ποτέ δέν ἦταν- πρόβλημα τοῦ Κυρίου.

Εὐάγγελος Ἀλ. Δάκας

Σάν τόν ἄνεμο

Κυριακή πρωί στή γενέτειρα πόλη μου κάμποσα χρόνια πρίν, τριήμερο τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Μόλις ἔχει τελειώσει ἡ θεία Λειτουργία. Βγαίνοντας στήν πόρτα τοῦ ναοῦ συναντῶ ἕναν παλιό μου γείτονα, ἕναν ἡλικιωμένο καλοστεκούμενο κύριο πάνω ἀπό ὀγδόντα χρονῶν.

Μεγαλοεργολάβος οἰκοδομῶν, τετράγωνο μυαλό, στιβαρός, μέ ἐπίγνωση τῆς ἀξίας του, αὐτοδημιούργητος. Τίς δεκαετίες '70, '80 τό ὄνομά του ἦταν ἀπ' τά πιό πετυχημένα καί ἐπιφανῆ, ὅχι μόνον στόν συγκεκριμένο χώρο τῆς δουλειᾶς του ἀλλά καί εὐρύτερα κοινωνικά. Τό σπίτι του ξεχώριζε στή γειτονιά μας ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα χαμόσπιτα καί φάνταζε στά παιδικά μας μάτια σάν μέγαρο.

- Καλημέρα σας, κύριε Γιώργο, τοῦ λέω. Χρόνια πολλά, χαίρομαι πολύ πού σᾶς βλέπω.

- Κι ἐγώ, μοῦ ἀπαντάει. Τί κάνεις; Ἔχω πολύν καιρό νά σέ δῶ.

Καί ξεκινήσαμε νά περπατᾶμε μαζί γιά τά σπίτια μας, πού εἶναι πολύ κοντά μεταξύ τους, αὐτός γιά τό δικό του κι ἐγώ γιά τό πατρικό μου. Ὅλο τό περπάτημα κι ἡ συζήτηση ἦταν δέν ἦταν δέκα λεπτά μαζί μέ τίς στάσεις, τίς παύσεις, τίς σιωπές.

Ἀρχισα τήν κουβέντα μέ μιά συστολή γνωρίζοντας τό ἐκτόπισμα τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχα δίπλα μου. Οἱ ἀπαντήσεις του ἔπесαν κοφτές, ξεκάθαρες, στέρεες κι ἔτσι ἐξηγεῖται πῶς θυμᾶμαι τή συζήτηση αὐτολεξεί.

- Ἐκκλησιάζεστε συχνά, κύριε Γιώργο; τόν ρώτησα.

- Πάντοτε, μοῦ λέει. Κάθε Κυριακή.

- Καί πῶς ἔγινε αὐτό; Σᾶς μίλησε κάποιος, σᾶς ἐπηρέασε κάποιος;

- Μόνος μου. Μίλησα μέ τόν ἑαυτό μου, σκέφτηκα μόνος μου. Κόντευα νά διαλύσω τή ζωή μου.

- Έξομολογηθήκατε κιόλας, καμιά φορά;

- Όχι μία, πολλές φορές.

- Ποιός πνευματικός είναι κατά τη γνώμη σας καλός;

- Όλοι είναι καλοί. Από σένα εξαρτάται.

- Πάντως, του λέω, νά ξέρετε ότι για όλα έμås, τå παιδιå τής γειτονιås τότε ήσασταν ένας μύθος, ή ζωή σας, τό σπίτι σας...

- Άκου, µου λέει. Δέν έχουν σημασία τå σπίτια. Άν ήθελα, µπορούσα νå έχω τή µισή πόλη δική µου. Σηµασία έχει νå κάνεις τό καλό. Κάνε τό καλό, αλλά χωρίς νå τό λές. Άµα τό λές, καλύτερα νå µήν τό κάνεις.

- Οί δικοί σας τί λένε για όλα αυτά πού ζείτε τώρα;

- Λέω στήν οίκογένεια νå 'ρθοὺν στήν ἐκκλησία. Δέν έρχεται κανένας.

Είχαµε φτάσει πιά στά σπίτια µας, χαιρετηθήκαµε.

Δέν έφυγε από τότε απ' τό µυαλό µου. Ήταν ζωντανή απάντηση στό έρώτηµα πού δυσκόλεψε τόσο τόν Νικόδηµο: Πώς είναι δυνατόν ένας άνθρωπος «γέρων ων» νå ξαναγεννηθεί; Μπορεί νå µπει δεύτερη φορά στήν κοιλιά τής µåνας του καί νå γεννηθεί πάλι;

Ναί, έξ ύδατος καί Πνεύµατος. Τό Πνεύµα τής Πεντηκοστής µέ τή βίαία πνοή του µπορεί νå γκρεµίσει καί νå ξαναχτίσει ανθρώπινες ζωές.

Τόν σεισµό πού έγινε στήν καρδιά αυτού του ανθρώπου δέν τόν έµαθε κανείς, δέν τόν υποψιάστηκε κανείς. Έβλεπαν όλοι έναν άνθρωπο πού απλώς

άρχισε νå πηγαίνει στήν ἐκκλησία, µåλλον έθιµοτυπικά. Καί στό κάτω-κάτω συνταξιούχος ήταν, πώς θå περνούσε τήν ώρα του;

Ό άέρας όπου θέλει φυσάει, εξήγησε ό Κύριος στόν Νικόδηµο. Άκούµε τή βοή του, αλλά δέν ξέρουµε από πού έρχεται καί πού πηγαίνει. Έτσι γίνεται καί µέ καθέναν πού γεννιέται ξανά έκ του Πνεύµατος.

Πρίν δύο χρόνια έµαθα ότι έκοιµήθη µετά από µακρά ασθένεια κατάκοιτος στό σπίτι του.

Γιά τό ότι δέν κατάλαβε κανένας τίποτα φάνηκε κι από κάποια µικρόψυχα σχόλια πού ακολούθησαν τήν είδηση του θανάτου του: «Γιατί, νόµιζε ότι αυτός, έπειδή ήταν έργολάβος, δέν θå πέθαινε κιόλας;». Σχόλια πού έδειχναν τό µόνιµο σύµπλεγµα πού είχε εκείνος ό µικρόκοσµος τής γειτονιås άπέναντι σ' έναν άνθρωπο πού µås ξεπερνούσε τόσο.

Πέρυσι τό Πάσχα, στό πατρικό µου πάλι, άκουσα ψαλµωδιές στό µπαλκόνι του σπιτιού του.

- Ποιός ψέλνει; ρώτησα τή µητέρα µου.

- Ά, είναι ή µεγάλη έγγονή του έργολάβου.

- Ναί; Πώς κι έτσι; ξαναρωτώ.

- Δέν ξέρω, ψέλνει συχνά. Δέν ξέρω πώς άρχισε.

Έγώ όμως ήξερα. Πραγµατικά σάν τόν άνεµο.

Ζ.Γ.

Θριαμβευτικό τραγούδι ειρήνης και αναστάσεως

Ἡ πέμπτη ἀπὸ τῆς ἑννέα ὥδὲς τῆς ὑμνολογίας τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ «ὥδὴ τοῦ Ἰσαΐα». Τὴν βρίσκουμε στὸ 26ο κεφάλαιο τῆς προφητείας του. Πρόκειται γιὰ ἕναν ἐπινίκιο ὕμνο πού ἀναπέμπουν πρὸς τὸν Θεὸ οἱ εὐσεβεῖς Ἰουδαῖοι ἐκφράζοντας τὴν εὐχαριστία τους γιὰ τὴν λύτρωσή τους ἀπὸ τὴν σκλαβιά καὶ γιὰ τὴν ἀποκατάστασή τους στὴν πατρογονικὴ γῆ. Τό θριαμβευτικὸ αὐτὸ τραγούδι ἀποτελεῖ μιὰ

προφητεία γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ τους ἀπὸ τὴν βαβυλωνία αἰχμαλωσία καὶ τὴν ἐπιστροφή τους στὴν Ἰουδαία. Εἶναι συγχρόνως μιὰ προτύπωση τῆς τελικῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ, τῆς κατάλυσης τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τῆς ἐπικράτησης τῆς βασιλείας του, καθὼς ἐπίσης καὶ μιὰ προεικόνιση τῆς αἰώνιας λύτρωσης καὶ ἀποκατάστασης τῶν ἐκλεκτῶν κοντὰ στὸν Θεό.

ΗΣΑΪΑΣ 26,1-2. 19-21

Κείμενο

26,1. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς Ἰούδα· ἰδοὺ πόλις ἰσχυρά, καὶ σωτήριον ἡμῶν θήσει τεῖχος καὶ περίτειχος.

26,2. Ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσω δικαιοσύνην καὶ φυλάσσω ἀλήθειαν.

.....
26,19. Ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ· ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἱάμα αὐτοῖς ἐστίν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται.

26,20. Βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ ταμιεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον,

Μετάφραση

26,1. Τὴν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θὰ τραγουδοῦν τό τραγούδι αὐτὸ στὴν χώρα τοῦ Ἰούδα: Νά, πόλη ἰσχυρή! Σωτήριο γιὰ μᾶς θὰ θεμελιώσῃ τεῖχος, καὶ δεῦτερο τεῖχος γύρω του.

26,2. Ἀνοίξτε τίς πύλες! Νά ἔλθῃ μέσα ὁ λαός ὁ ὁποῖος τηρεῖ τὴν δικαιοσύνην καὶ φυλάγει τὴν ἀλήθεια!

.....
26,19. Θὰ ἀναστηθοῦν οἱ νεκροί, καὶ θὰ ἐγερθοῦν ὅσοι βρίσκονται στὰ μνήματα, καὶ θὰ εὐφρανθοῦν ὅσοι εἶναι στὴν γῆ· διότι ἡ δροσιά πού προέρχεται ἀπὸ σένα εἶναι γιατρικὸ γι' αὐτούς, ἐνῶ ἡ χώρα τῶν ἀσεβῶν θὰ καταστραφεῖ.

26,20. Βάδιζε, λαέ μου, μπές στὰ ἰδιαιτέρα δωμάτιά σου. Κλείσε τὴν πόρτα σου, κρύψου γιὰ πολὺ μικρὸ διάστημα,

ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργή Κυρίου·
26,21. ἰδοὺ γὰρ Κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου
ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦν-
τας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ
τὸ αἷμα αὐτῆς καὶ οὐ κατακαλύψει
τοὺς ἀνηρημένους ἐπ' αὐτῆς.

*μέχρι νά περάσει ἡ ὀργή τοῦ Κυρίου.
26,21. Διότι νά, ὁ Κύριος ἀπό τόν ἅγιο
τόπο ἐπιφέρει τὴν ὀργή ἐναντίον τῶν
κατοίκων τῆς γῆς. Καί θά ξεσκεπάσει ἡ
γῆ τό αἷμα τῆς καί δέν θά κρύψει αὐ-
τούς πού φονεύθηκαν πάνω τῆς.*

Μέ τὴν ἔκφραση «τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ» ὁ Ἡσαΐας ἀγκαλιάζει προφητικά
ὅλο τὸν χρόνο μετὰ τὸν ἐρχομό τοῦ
Μεσσία, τὴν στρατευομένη ἐκκλησία
στήν γῆ καὶ τὴν θριαμβεύουσα στόν
οὐρανό. Στόν οὐρανό οἱ δίκαιοι γεμά-
τοι εὐφροσύνη γιά τὴν σωτηρία τους
θά ψάλλουν ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου νικη-
τήριο ῥῆσμα στήν νέα Σιών (βλ. Ἀπ 14,
1-3).

Ἡ προτροπή «ἀνοίξατε πύλας» ἀν-
τηχεῖ ἀπὸ τὸν οὐρανό καὶ ἀπευθύνεται
στοὺς φρουρούς τῶν πυλῶν τῆς πόλε-
ως πού, κατὰ τοὺς πατέρες, εἶναι οἱ
ἄγγελοι καὶ οἱ ἀπόστολοι. Οἱ πύλες τοῦ
παραδείσου μετὰ τὴν ἔξοδο τῶν πρω-
τοπλάστων παρέμεναν κλειστές καὶ ἀ-
πρόσιτες γιά τό ἀνθρώπινο γένος. Ὁ
πρῶτος πού τίς διάβηκε ἦταν ὁ ἀνα-
στημένος Χριστός, «ὁ βασιλεὺς τῆς δό-
ξης», ὅπως προφητικά γράφει ὁ Δαβίδ
στόν 23ο Ψαλμό (βλ. στ. 7-10). Ὁ Χρι-
στός, ὅπως ὁ ἴδιος διακήρυξε, δέν εἶναι
μόνο ὁ ὁδηγός γιά τὴν αἰώνια ζωὴ (βλ.
Ἰω 8,12· Ἀπ 7,17). Εἶναι ἐπίσης «ἡ ὁ-
δός» (Ἰω 14,6) καὶ ἡ «θύρα» (Ἰω 10,9)
τῆς σωτηρίας.

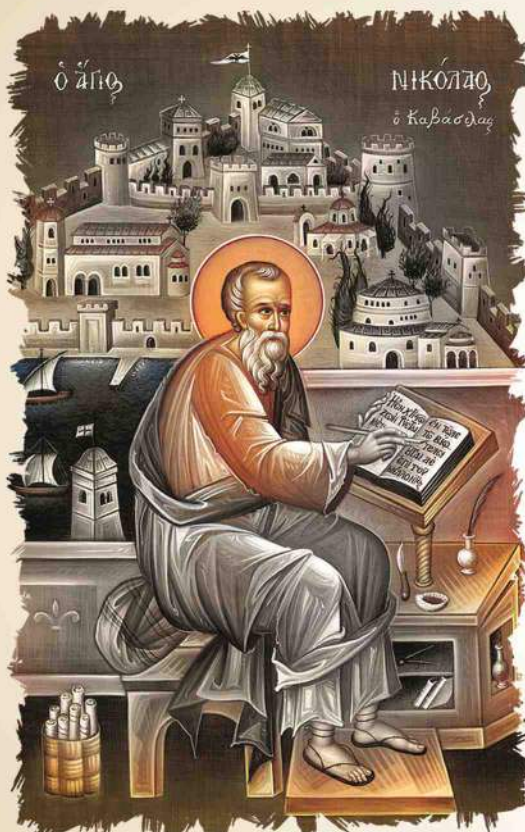
Τὸν δρόμο γιά τὸν οὐρανό τὸν ἄ-
νοιξε ὁ Κύριος γιά ὅλα τὰ ἔθνη. Δέν τὸν
ἀκολουθοῦν ὅμως ὅλοι. Γι' αὐτό πα-
ραγγέλλει· «εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσω
δικαιοσύνην καὶ φυλάσσω ἀλήθειαν».
Δικαιοσύνη εἶναι ἡ ἀρετὴ, ἡ ἐνάρετη
καὶ ἠθικὴ ζωὴ, ἡ ὀρθοπραξία. Ἀλήθεια
εἶναι τό ἀκριβές καὶ ὀρθόδοξο δόγμα,

ἡ ἀληθινὴ πίστη, ἡ ὀρθοδοξία. Ὅποιος
δέν ζῇ σύμφωνα μέ τὸν νόμο τοῦ Θε-
οῦ, δέν μπορεῖ νά φρονεῖ καὶ νά δέχε-
ται τὴν ἀληθινὴ πίστη. Ἡ ἀγία ζωὴ
τρέφεται ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ πίστη, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἀσφαλίζει, ἐνῶ ἀντίθετα ἡ διε-
φθαρμένη ζωὴ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν
ἀλήθεια (πρβλ. Ἰω 3,20).

Στό θριαμβευτικό του τραγουδί ὁ
προφήτης Ἡσαΐας διασαλπίζει τό πιό
χαρμόσυνο μήνυμα· «ἀναστήσονται οἱ
νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς
μνημείοις». Συγκλονιστικός λόγος! Μία
ἀπὸ τίς μεγαλύτερες ἀποκαλύψεις τῆς
Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὅπως πέφτει ἡ
βραδινὴ δροσιά καὶ ἀνασταίνει τοὺς
βλαστοὺς τῶν φυτῶν πού μαράθηκαν
ἀπὸ τό κάμα τοῦ ἡλίου, ἔτσι θά ἀνα-
στηθοῦν οἱ νεκροί μέ τὴν δροσιά τῆς
δυνάμεως τοῦ Κυρίου, μέ τὸν νεκρε-
γέρτη λόγο του, πού μοιάζει μέ γιατρι-
κό θαυμαστό, τό ὁποῖο θεραπεύει καὶ
ζωογονεῖ. Πολύ δυνατὴ μαρτυρία γιά
τὴν ἀνάσταση (πρβλ. Ἰβ 42,17α).

Στόν τελευταῖο στίχο τοῦ κεφαλαί-
ου ὁ προφήτης Ἡσαΐας μέ ἐντυπωσια-
κές ἐκφράσεις καὶ φρικιαστικὲς εἰκό-
νες παρουσιάζει τὴν ἔκρηξη τῆς ὀργῆς
τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀμετανόητους ἀ-
μαρτωλοὺς. Ὁ Κύριος μοιάζει σάν νά
ἔστησε στόν ἅγιο ναό του ἓνα στρατη-
γεῖο ἀπὸ ὅπου θά ἐλέγχει ὅλη τὴν γῆ
καὶ ἔτσι δέν θά τοῦ διαφύγει ἀτιμώρη-
τος κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐνόχους. Καὶ ἡ γῆ,
μὴ μπορώντας νά ρουφήξει ἄλλο ἀδι-

Ἁγίου Νιολάου Καβάσιλα,
Θεία Λειτουργία:
«Τὰ μετὰ τὴν θυσίαν» Α΄

Μετά τὴν τελείωση τῆς «ἀληθινῆς» θυσίας, ὁ λειτουργὸς ἔχει μπροστά του, σημειώνει χαρακτηριστικά ὁ ἅγιος Νικόλαος, «τὸ ἐνέχυρον τῆς τοῦ Θεοῦ

φιλανθρωπίας», τὸν «Ἀμνόν», καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπευθύνει δέηση στὸν Θεό «μετὰ χρηστῆς ἤδη καὶ βεβαίας ἐλπίδος». Αἰτεῖται μάλιστα νὰ λάβει ὅσα ζήτησε τότε πού «τὰς προτελείους εὐχὰς ἐποίησατο», προσφέροντας τὰ δῶρα στὴν Πρόθεση. Οἱ εὐχὲς πού τώρα ἀναπέμπει στὸν Θεό ὁ ἱερεὺς, ὅπως καὶ ἐκείνες τῆς Προθέσεως, ἔχουν ἰκετευτικό καὶ συνάμα εὐχαριστήριο χαρακτήρα, σημειώνει ὁ ἅγιος πατέρας, καὶ ἀφοροῦν ζῶντες καὶ κεκοιμημένους. Μὲ δυό λόγια, ὁ ἱερεὺς ἀφ' ἐνός μὲν ἰκετεύει ὥστε «ἀντικαταπεμφθῆναι τὴν χάριν ἀντὶ τῶν δώρων παρὰ τοῦ δεξαμένου ταῦτα Θεοῦ» καὶ ἀφ' ἑτέρου εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν παρουσία τῶν ἁγίων στὴν Ἐκκλησία, διότι χάρις σ' αὐτοὺς «ἡ Ἐκκλησία τὸ ζητούμενον εὗρε καὶ τῆς εὐχῆς ἔτυχε τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν». Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἡ παρουσία τῶν ἁγίων ἀποτελεῖ πάντα «ἀφορμὴ τῆς πρὸς Θεὸν εὐχαριστίας» γιὰ τὴν Ἐκκλησία¹.

Ἡ χάρις, σημειώνει ὁ ἅγιος ἐρμηνευτής, ἐνεργεῖ διπλῶς στὰ τίμια δῶρα. Πρῶτον ἀγιάζοντάς τα καὶ δεύτερον ἀγιάζοντας τοὺς πιστοὺς δι' αὐτῶν. Τὸ πρῶτο δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία ἐνδεχομένως τοῦ ἱερέως, διότι «ὁ ἁγιασμὸς αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἀνθρωπίνης ἀρετῆς ἔργον». Τὸ δεύτερο ὁμως «καὶ τῆς ἡμετέρας δεῖται σπουδῆς», διότι μπορεῖ νὰ ἐμποδισθεῖ ἀπὸ

κοχυμένο αἷμα, θὰ ἀποκαλύψει ὅλα τὰ αἵματα πού χύθηκαν πάνω της καὶ δὲν θὰ κρατᾷ κρυμμένους πιά στὰ σπλάχνα της τοὺς νεκροὺς πού ἐξοντώθηκαν. Θὰ ἱκανοποιηθεῖ πλέον τὸ αἷμα τῶν ἀ-

δικοσκοτωμένων, πού ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ζητάει ἐκδίκηση (πρβλ. Γέ 4, 10-11· Ἰβ 16,18· 20,27· Ἰζ 24,7).

Στέργιος Ν. Σάκκος

τή «ράθυμίαν» τοῦ πιστοῦ. Ἀγιάζει ἡ χάρις ὅσους εἶναι προετοιμασμένοι νά λάβουν τόν ἁγιασμό· τοὺς ἀπροετοίμαστους ὅμως ὄχι μόνον δέν ὠφελεῖ καθόλου, ἀλλὰ καί «μυρίαν ἐνέθηκε βλάβην», μπορεῖ νά τοὺς προκαλέσει πολλή βλάβη². Γι' αὐτό εὐχεται ὁ ἱερέας νά μὴν ἐμποδισθεῖ ἡ χάρις ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη κακία.

Ἐπειτα ὁ ἱερεὺς «εὐξάμενος ἅπασιν τὴν τοῦ Θεοῦ βοήθειαν καὶ τὴν φυλακὴν» παραγγέλλει στοὺς πιστοὺς νά δεηθοῦν ὅλοι μαζί γιὰ νά καταστοῦν τέλειοι καί «τῆς υἰοθεσίας ἅξιοι», ὥστε νά ἀναπέμψουν στὸν Θεό ἐπάξια ἐκείνη τὴν προσευχή «ἐν ᾗ τολμῶμεν Πατέρα καλεῖν αὐτόν», τὴν Κυριακή δηλαδὴ προσευχή.

Κατόπιν, παίρνει τὸν ἄρτο στὰ χέρια του καί καλεῖ «ἐπὶ τὴν μετουσίαν» «τοὺς ἀξίους» ἀναφωνώντας: «τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις». Ἐδῶ, σημειώνει ὁ ἱερός πατέρας, ἁγίους «τοὺς τελείους τὴν ἀρετὴν» ὀνομάζει, ἀλλὰ καί ὅσους «πρὸς τὴν τελειότητα ἐπείγονται μὲν, λείπονται δὲ ἔτι». Οὐσιαστικά, ἅγιοι καλοῦνται οἱ πιστοὶ «διὰ τὸν ἅγιον οὗ μετέχουσι», διότι μετέχουν στὸν Ἅγιο τοῦ ὁποῦ τοῦ σώματος καί τὸ αἷμα κοινωνοῦν κι ἅς ὑπολείπονται ἀκόμη τῆς ἀρετῆς. Ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας καί κοινωνώντας σῶμα καί αἷμα Χριστοῦ ζοῦν οἱ πιστοὶ τὴ ζωὴ καί τὸν ἁγιασμό, «ἐλκοντες», ἀντλώντας, «διὰ τῶν μυστηρίων ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης καί τῆς καρδίας». Ἄν ὅμως ἀποκοποῦν ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, «μάτην τῶν ἱερῶν» γεύονται «μυστηρίων». Διότι ἡ ζωὴ δέν διαβαίνει πρὸς τὰ νεκρά μέλη.

Ποιό εἶναι αὐτό πού ἀποκόπτει τὰ μέλη ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ; Ὁ ἅγιος παραπέμπει στὸν προφήτη Ἡσαΐα·

«τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν, φησί, διιστῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ τοῦ Θεοῦ» (Ἠσ 59,2). Γι' αὐτό κι ὅταν ὁ ἱερεὺς ἀναφωνεῖ «τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις», οἱ πιστοὶ ἀνταπαντοῦν «εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος, Ἰησοὺς Χριστός», διότι κανεὶς οὐσιαστικά δέν εἶναι ἅγιος παρὰ μόνον ὁ Ἰησοὺς Χριστός. Κανεὶς δέν ἔχει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν ἁγιασμό, «οὐδ' ἔργον ἀνθρωπίνης ἐστὶν ἀρετῆς», ἀλλὰ «ἐξ ἐκείνου πάντες καὶ δι' ἐκεῖνον»· οἱ πιστοὶ εἶναι ἅγιοι διότι μετέχουν τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ καί γιὰ τὸν Θεό ἀγωνίζονται νά ἐπιτύχουν τὴν ἀγιότητα.

Προσκαλώντας λοιπὸν τοὺς πιστοὺς στό δεῖπνο ὁ ἱερεὺς, μεταλαμβάνει πρῶτα αὐτός, καί ἔπειτα «ὅσοι περὶ τὸ βῆμα», ἀφοῦ πρῶτα βάλει μέσα στό ἱερό Ποτήριο «θερμόν ὕδωρ», πού εἰκονίζει τὴν κάθοδο τοῦ ἁγίου Πνεύματος «ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν». Ὅπως ἡ κάθοδος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπισφράγισε τὴν «οἰκονομίαν» τοῦ Σωτῆρος, ἔτσι καί τώρα τὸ θερμό ὕδωρ δηλώνει τὴν ὁλοκλήρωση τῆς θυσίας, τὴν τελείωση τῶν δώρων. Εἶναι γεγονός ὅτι στὸν προσφερόμενο ἄρτο, σημειώνει ὁ ἅγιος Νικόλαος, «καθάπερ ἐν πίνακι» περιγράφεται κατὰ τὴν «ἱερὰν τῆς εὐχαριστίας τελειήν» τὸ κάθε στάδιο τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτὴ δὲ ἡ συγκεκριμένη στιγμή «σημαίνει» τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, τότε πού καθῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, «μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὰ κατὰ Χριστὸν ἅπαντα». Κι ἔτσι, ἡ «διήγησις» τῆς θείας Λειτουργίας ὁλοκληρώνεται.

Δέσποινα Καλογεράκη

1. Ν. Καβάσιλα, *Εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν*, ΕΠΕ 22,170.

2. ἔ.ἀ., 176.

Οἱ παγκόσμιες ἡμέρες κι ἡ παγκοσμιότητα τῶν ἁγίων

«8 Ἰουλίου, Παγκόσμια ἡμέρα Ἀλλεργίας...», διαβάζω στό διαδίκτυο μέ μεγάλα γράμματα, καθώς ἀνοίγω τόν ὑπολογιστή. Δέν ξέρω ποιός ἀποφασίζει γιά τήν ἀνακήρυξη τῶν Παγκόσμιων Ἡμερῶν, ἀλλά σκέφτομαι ὅτι τό θέμα ἔχει καταντήσῃ τό λιγότερο ἀστεῖο καί ἀνούσιο. Παγκόσμια ἡμέρα ἀνέμου, αὐγοῦ, ὕπνου, φωνῆς εἶναι λίγα ἀπό τά τραγελαφικά τῆς ὅλης ἱστορίας. «Παγκόσμια ἡμέρα κατὰ τῶν κουνουπιῶν», διαβάζω παρακάτω, καθώς πολεμῶ νά πιάσω τό κουνούπι πού μέ ἐνοχλεῖ ἐπίμονα ἐδῶ καί ὦρα καί ἀναρωτιέμαι κατὰ πόσο αὐτές οἱ «παγκόσμιες γιορτές» ἔχουν νά ποῦν κάτι στήν κοινωνία μας. Σέ ἕναν κόσμο πού μάταια προσπαθεῖ νά βρεῖ σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο κάποια νησίδα ἐπικοινωνίας καί σέ μία κοινωνία πού τό καράβι τῆς ἀνθρωπιᾶς, σωστό ναυάγιο, χτυπιέται καθημερινά ἀπό τά κύματα τῆς ἀδιαφορίας καί τῆς ἀποξένωσης. Κι ὅμως, κάπου πρέπει νά συναντηθοῦμε... Γ' αὐτό καί βαφτίζουμε ἀνούσιες καί ψεύτικες πολλές φορές τίς ἡμέρες μας.

Ἐπιλέγουμε τίς παγκόσμιες «γιορτές» γιά νά ἐνώσουμε τά τραγικά μας ἀδιέξοδα, νά δώσουμε χρῶμα στή μοναξιά μας. Γιατί τελικά ἀδυναμία καί μοναξιά εἶναι ὅ,τι μᾶς ἀπομένει... Σήμερα, πού μιά παγκόσμια ἐπιδημία συθέμελα μᾶς ταρακουνᾷ, ἀντιλαμβανόμαστε περισσότερο ἀπό ποτέ αὐτή τήν ἀδυναμία μας καί τήν ἀπέραντη μοναξιά μας.

Εἶναι ἡ δίνη τῆς παγκοσμιοποίησης πού σέ ὅλα τά ἐπίπεδα προσπαθεῖ νά ἐπιβάλλει ἕνα προϊόν, μιά πίστη, μιά πολιτική ἰδέα, μιά κοσμοθεωρία... γι' αὐτό καί μιά παγκόσμια ἡμέρα γιά ὅλους. Μέσα σ' αὐτόν τόν ἀσφυκτικό κλοιό ὁ ἄνθρωπος χάνει τή δυνατότητα νά συλλογιστεῖ, νά ἀγαπήσῃ, νά δημιουργήσῃ, νά τραγουδήσῃ. Γιατί ἀκόμη καί τό τραγούδι ἐπιλέγεται νά εἶναι κοινό γιά ὅλους.

Κι ὅμως, μέσα στόν ἄφιλο κόσμο μας, οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ μέ τό δικό τους τραγούδι κάνουν καθημερινά γιορτή τή ζωή μας! Εἶναι αὐτοί πού τίμησαν μέ τή ζωή τους τόν Θεό καί ὁ Θεός τούς ἀντιδόξασε. Ἄς μὴν ψάχνουμε γιά παγκόσμιες ἡμέρες, ὅταν οἱ παγκόσμιοι ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἔχουν ἤδη χρωματίσῃ τήν κάθε ἡμέρα μέ μιά πινελιά θυσιαστικῆς ἀγάπης.

Ἡ κάθε ἡμέρα φανερώνει ἕναν ἅγιο, κι ἐκεῖνος μέ τή σειρά του ζητᾷ μιά θέση στήν καρδιά μας. Ὁ κάθε ἅγιος, προστάτης καί πολιούχος, δίνει πολλές φορές τό ὄνομά του στόν τόπο τοῦ μαρτυρίου του, ἀλλά καί γίνεται συμπαραστάτης σέ κάποια ἀσχολία μας. Σέ διαφορετική ἐποχή ὁ καθένας πολλά ἔχει νά μᾶς δώσει. Κάποιοι ὑπῆρξαν πλούσιοι καί ἄλλοι φτωχοί, ἀξιωματοῦχοι ἀλλά καί ἄγνωστοι γιά τούς πολλούς. Οἱ ἅγιοι

περπάτησαν κάθε ηλικία, μικρά παιδιά καί ἔφηβοι, ἀλλά καί ὠριμοί, μεσήλικες καί ἡλικιωμένοι.

Γι' αὐτό καί ὅλοι μποροῦμε νά ταυτιστοῦμε μέ κάποιον ἅγιο, νά προσπαθήσουμε νά ἀποτυπώσουμε μέσα μας τά μηνύματα πού μᾶς δίνει ἡ ζωὴ του, νά ἰχνηλατήσουμε στήν ἁγία βιοτὴ του. Οἱ ἅγιοι εἶναι τὰ ἀδέλφια μας πού ἔζησαν στήν πληρότητά τους τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ καί γι' αὐτό καθίστανται παγκόσμιοι. Ἡ δίνη τῆς παγκοσμιοποίησης, πού ἐπιχειρεῖται νά ἐπιβληθεῖ ἀπὸ ἀνθρώπους, ἐρήμην τοῦ Θεοῦ, ἔχει μέσα της τὸν σπόρο τῆς φθορᾶς, γι' αὐτό καί ἀποτελεῖ ἀποτυχία. Ἡ ἀληθινὴ παγκοσμιότητα γνωρίζεται πρωταρχικά στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί χαρίζεται σέ κάθε ἄνθρωπο πού ἐνώνεται μαζί του, σέ κάθε ἅγιο.

Καί εἶναι οἱ ἅγιοι αὐτοί πού πρεσβεύουν γιὰ ὅλο τὸν κόσμον καί ἔτσι ὑπογράφουν τὴν ἀληθινή, τὴν πνευματικὴ παγκοσμιότητα, πού δωρίζει τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὁ καθένας μέ τὸ ἰδιαίτερο χάρισμα πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός στέκεται μπροστά μας φωτεινός σέ κάθε σελίδα τοῦ ἡμερολογίου μας. Μᾶς προσκαλεῖ νά γιορτάσουμε μαζί του γνωρίζοντας ἀπὸ κοντά τὸ χάρισμά του καί ἀπολαμβάνοντας τὴν πρεσβεία του.

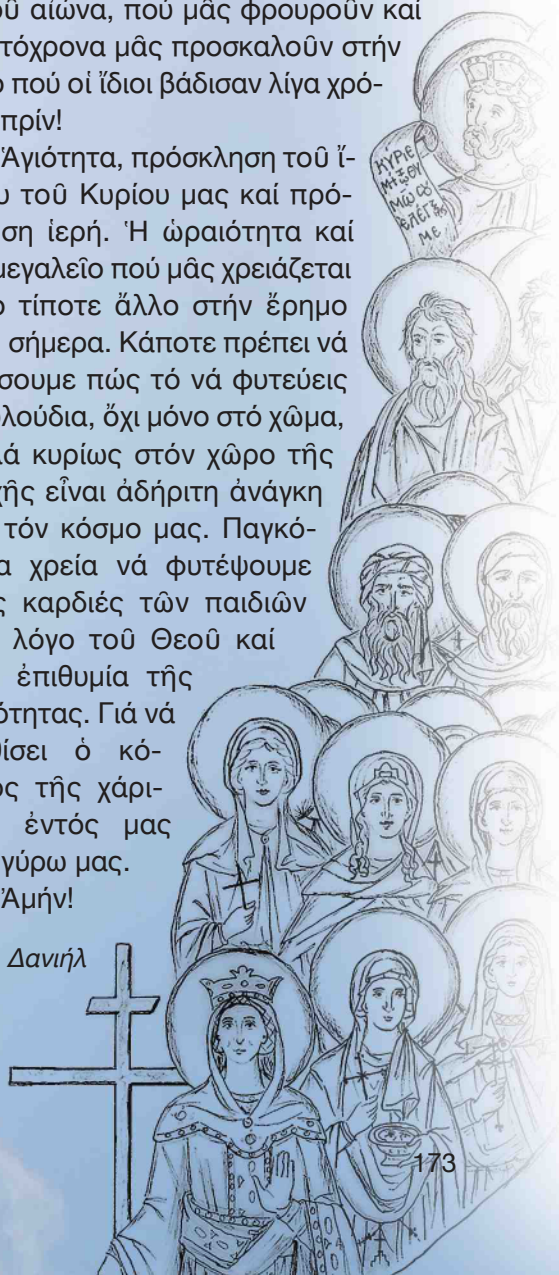
Ἄγιοι προστάτες γιὰ κάθε ἐπάγγελμα, ἅγιοι προστάτες τοῦ γάμου καί τῆς οἰκογένειας, ἀλλά καί τῶν ἀπροστάετων μητέρων καί παιδιῶν, τῶν ἀτέκνων ζευγαριῶν καί τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν ἀλλά καί τῶν νεογνῶν. Ἄγιοι πού πρεσβεύουν ἰδιαίτερα κατὰ τῶν ἀνιάτων ἀσθενειῶν καί τῶν ἐπιδημιῶν, προστάτες τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν δοντιῶν, τῶν σωματικῶν ἀναπηριῶν καί τῶν νευρασθενειῶν.

Ἄγιοι προστάτες τῶν γραμμάτων, τῶν δασκάλων καί τῶν μαθητῶν, τῶν ναυτικῶν καί τῶν γεωργῶν, τῶν ἡθοποιῶν καί τῶν ξενοδόχων, τῶν φυλακισμένων. Ἔτοιμοι νά προπορευτοῦν στό δύσβατο μονοπάτι τῆς ζωῆς μας. Γιατί ἡ ἀγιότητα εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη στὸν κόσμο. Εἶναι ἡ προσευχὴ ὅλων τῶν ἁγίων, πού αὐτές τίς δύσκολες ἡμέρες φρουρεῖ τὴν πατρίδα μας καί μεσιτεύει ἱκετευτικά γιὰ ὅλο τὸν κόσμο. Καί εἶναι τόσοι πολλοὶ οἱ ἅγιοι τοῦ προηγούμενου 20οῦ αἰῶνα, πού μᾶς φρουροῦν καί ταυτόχρονα μᾶς προσκαλοῦν στήν ὁδὸ πού οἱ ἴδιοι βάδισαν λίγα χρόνια πρὶν!

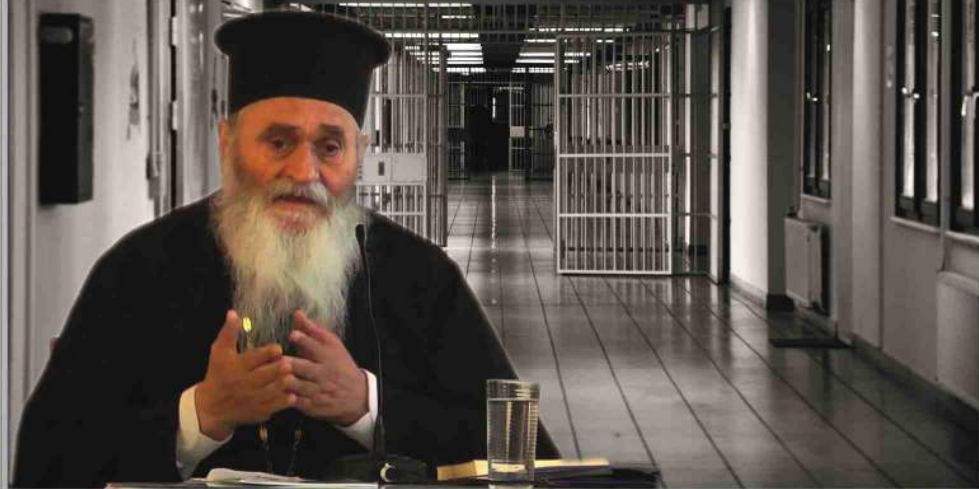
Ἀγιότητα, πρόσκληση τοῦ ἱεῖς τοῦ Κυρίου μας καί πρόσκληση ἱερή. Ἡ ὠραιότητα καί τὸ μεγαλεῖο πού μᾶς χρειάζεται ὅσο τίποτε ἄλλο στήν ἔρημο τοῦ σήμερα. Κάποτε πρέπει νά νιώσουμε πὼς τὸ νά φυτεῖς λουλούδια, ὄχι μόνο στό χῶμα, ἀλλά κυρίως στὸν χῶρο τῆς ψυχῆς εἶναι ἀδήριτη ἀνάγκη γιὰ τὸν κόσμο μας. Παγκόσμια χρεια νά φυτέψουμε στίς καρδιές τῶν παιδιῶν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καί τὴν ἐπιθυμία τῆς ἀγιότητος. Γιὰ νά ἀνθίσει ὁ κόσμος τῆς χάριτος ἐντὸς μας καί γύρω μας.

Ἀμήν!

Μ. Δανιήλ

Εἰς μνημόσυνον

**Ἱερομόναχος Γερβάσιος Ραπτόπουλος,
ὁ διάκονος τῶν φυλακῶν**

Ὁ προσηνής καί πολυσέβαστός μας π. Γερβάσιος Ραπτόπουλος ἐξεδήμησε εἰς Κύριον πλήρης ἡμερῶν τόν Μάρτιο τοῦ 2020.

Ἐφερε εἰς πέρας τή διακονία πού ὁ Κύριος τοῦ ἀνέθεσε, ἐργαζόμενος ἄοκνα ὡς λειτουργός στό ἅγιο θυσιαστήριο ἐπί πενήντα καί πλέον συναπτά ἔτη, ὡς διάκονος τοῦ εὐαγγελίου καί διάκονος τῶν φυλακισμένων μέχρι τήν τελευταία του πνοή.

Κατά κοινή ὁμολογία ὅλη ἡ ζωή τοῦ ἀειμνήστου γέροντος ἦταν ζωή θυσίας καί ἀδιάκριτης ἀγάπης σέ κάθε πονεμένο ἄνθρωπο, διότι στό πρόσωπό του ἔβλεπε τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἰδιαίτερα τόν πυρπολοῦσε ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ «*ἐν φυλακῇ ἦμην, καί ἤλθετε πρός με*» (Μθ 25,36), ὥστε νά τόν κάνει ἔμβλημα τῆς διακονίας του καί νά γίνει γνωστός παγκοσμίως μέ τό προσωνύμιό «ὁ Ἅγιος τῶν φυλακισμένων».

Σέ κατ' ἰδίαν συζήτηση μοῦ ἀνέφε-

ρε μέ ἔμφαση ὅτι οἱ κρατούμενοι εἶναι ἡ πιό παραμελημένη κατηγορία ἀνθρώπων, πού ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀδικήματος φέρουν γιά μιά ζωή τό στίγμα τοῦ φυλακισμένου. Γι' αὐτό, γνωρίζοντας ὅτι συχνά ἐπισκέπτομαι μέ τήν Ἀδελφότητά μας τίς ἀγροτικές φυλακές τῆς Κασσάνδρας, μοῦ τόνισε ἐπιτακτικά: «Σέ παρακαλῶ, μήν ἐγκαταλείψεις αὐτή τή διακονία. Καί ἐγώ ξεκίνησα τή διακονία μου τό 1978 ἀπό τίς φυλακές τῆς Κασσάνδρας».

Μαθητής καί αὐτός ἐκ Γρεβενῶν, ὅπως καί ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλος τῆς Ἀδελφότητός μας Στέργιος Σάκκος, κατηχήθηκαν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί ἐμπνεύσθηκαν τό ἀγωνιστικό φρόνημα ἀπό τόν ἐπίσκοπο Φλωρίνης κυρό Αὐγουστίνο Καντιώτη, γνωστό γιά τό ἀνυποχώρητο τοῦ φρονήματός του στούς ἀγῶνες του ὑπέρ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἶναι συγκινητικό τό χειρόγραφο σημεῖωμα τοῦ πατρός Γερβασίου, πού

ἄφησε ὡς παρακαταθήκη στήν Ἀδελφότητα τῆς «Ὁσίας Ξένης», στήν ὁποία προΐστατο. Δέν εἶναι ὑπερβολή νά ποῦμε ὅτι ἐρμηνεύει κατά τόν καλύτερο τρόπο τόν παύλειο λόγο: «Τόν ἀγῶνα τόν καλόν ἠγωνίσαι, τόν δρόμον τετέλεκα, τήν πίστιν τετήρηκα» (Β΄ Τι 4,7). Παραθέτω ἕνα μικρό ἀπόσπασμα: «Πρὶν ἀναχωρήσω ὀριστικά ἀπό τή γῆ, ὕστερα ἀπό τή διακονία τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ μέχρι κι αὐτό τό τρέχον ἔτος 2017, ἀπό μαθητῆς ἀκόμη τῆς Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξης τοῦ Γυμνασίου Γρεβενῶν, ἀφοῦ κατηχήθηκα πρὸς τοῦτο ἀπό τόν θρυλικό κήρυκα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ Ἀρχιμ. Αὐγουστῖνο Ν. Καντιώτη, εὐχομαι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πού κήρυξα σέ ὅλη μου τή ζωή νά ἀποφέρει καρπό πολύ, ἰδιαίτερα στήν ἀπαξιωμένη κοινωνία τῶν κρατουμένων».

Οἱ πνευματικοί δεσμοί τοῦ μακαριστοῦ π. Γερβασίου μέ τό ἔργο τῆς «Ἀπολύτρωσης» εἶναι πολύ ἰσχυροί. Ἀπό τά φοιτητικά του χρόνια, σύμφωνα μέ τήν ὁμολογία τοῦ ἰδίου σέ σχετική συνέντευξη σέ συνεργάτη μας, συνδέθηκε ὡς ἀκροατής καί οἰκότροφος. Ἐν συνεχείᾳ διακόνησε ὡς πολύτιμος συνεργάτης, συνδράμοντας ποικιλοτρόπως στή διάδοση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἴτε ὡς ἐνθουσιώδης κατηχητής μέ ἐξορμήσεις στά γύρω χωριά τῆς Θεσσαλονίκης εἴτε ὡς ὁμιλητής τῆς Ἀδελφότητος ἤ ὡς συναγωγός τοῦ ἀειμνήστου Ἰντζέπελη στό περιοδικό. Τό 1958 διετέλεσε, ἐπίσης, καί διευθυντής τοῦ οἰκοτροφείου τῆς Ἀδελφότητάς μας μέχρι τίς παραμονές τῆς χειροτονίας του, τό 1959.

Γέροντα, πεπεισμένοι ὅτι ἔχεις παρρησία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, παρακαλοῦμε νά εὐχεσαι ὑπέρ ἡμῶν καί ὑπέρ τῆς ἐνότητος, προκοπῆς καί πνευματικῆς καρποφορίας τῶν Ἀδελφοτήτων πού διακόνησες, τῆς «Ἀπολύτρωσης» στή νιότη σου καί ἐν συνεχείᾳ τῆς «Ὁσίας Ξένης», πού ἱδρύσες καί ὑπηρέτησες μέ νεανικό ζήλο μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς σου.

π. Μιχαήλ Κόνιας

γιά τά παιδιά σας...

2.500 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μία συναρπαστική διαδρομή στήν πορεία τῆς μάθησης ἀπό τήν ἀρχαία Ἀθήνα μέχρι τό σύγχρονο ἐλληνικό σχολεῖο. Μέ παχνιδοσελίδες καί ζωγραφιές, ἐλκυστικό γιά μαθητές καί δασκάλους.

Μιλῶ στον Θεό

Στίς 66 σελίδες τοῦ πανέμορφου εἰκονογραφημένου αὐτοῦ βιβλίου ὑπάρχουν πολλά ποιήματα-προσευχές γιά νά ἀναπέμ-

πουν τά παιδικά χεῖλη σέ κάθε περίσταση. Ἡ προσευχή καλλιεργεῖ αἰσθήματα ἀσφάλειας, ἀγάπης, τρυφερότητας. Γυμνάζει τό παιδί νά ἐμπιστεύεται καί νά ἀντιμετωπίζει τή ζωή θετικά καί αἰσιόδοξα. Ὁ Κύριος, πού μέ ἰδιαίτερη στοργή ἀγκάλιασε τά μικρά παιδιά, δέχεται πάντοτε τίς παιδικές προσευχές σάν αἶνο ἀγγελικό καί θυμίαμα εὐπρόσδεκτο.

Ζητῆστε τα

στό Βιβλιοπωλεῖο μας
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310 274518

Πίστη καί ἐμπιστοσύνη (ΜΘ 6,22-33)

Ἀγαπητά μου ἀδέλφια, ἡ Ἐκκλησία μας πάντοτε μᾶς στρώνει πλούσιο τραπέζι μέ τόν ἄσαρκο λόγο, τή διδασκαλία τοῦ εὐαγγελίου, καί μέ τόν ἑνσαρκο λόγο, τό σῶμα καί τό αἷμα τοῦ Κυρίου. Γι' αὐτό καί ὅλη ἡ θεία Λειτουργία εἶναι μία εὐχαριστία στόν Κύριο, πού μᾶς ἀνέχεται καί μᾶς συγχωρεῖ, ἀλλά καί μᾶς εὐλογεῖ μέ δῶρα πολύτιμα καί ὕψιστα, τόν λόγο του καί τό μυστήριο.

Σήμερα τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα εἶναι ἀπό τήν Ἐπί τοῦ Ὅρους Ὁμιλία τοῦ Κυρίου μας. Τί θαυμαστή ὁμιλία! Ἀξίζει νά τή διαβάσει κανεῖς συχνά καί ὅλη μαζί καί περικοπή περικοπή. Σύντομα θά σχολιάσω ὀρισμένα σημεία.

Ποιό εἶναι ἐκεῖνο πού ὁδηγεῖ τό σῶμα μας; Τό μάτι. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι τά μάτια μας. Ὅπως ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό μάτια καί φῶς γιά νά δοῦμε, ἔτσι καί ἡ ψυχή μας ἔχει ἀνάγκη ἀπό μάτια καί φῶς. Φῶς εἶναι ὁ Χριστός, εἶναι τό εὐαγγέλιό του. Τά μάτια εἶναι ἡ πίστη. Γι' αὐτό ἂν κανεῖς χάσει τά σωματικά μάτια, τά πόδια, τά χέρια, εἶναι κακό, ἀλλά δέν εἶναι ἀπολυτή συμφορά. Ἄν χάσει τήν πίστη, πού εἶναι τά μάτια τῆς ψυχῆς, αὐτό εἶναι τό τραγικό. Μέ τήν πίστη ἐπικοινωνοῦμε μέ τόν Θεό, συνομιλοῦμε, πιάνουμε τό χέρι του, τόν νιώθουμε καί κτυπάει ἡ καρδιά μας ἀπό ἀγάπη γι' Αὐτόν. Μεγάλο δῶρο ἡ πίστη! Τό ὕψιστο, διότι ὅλα προέρχονται ἀπό τήν πίστη. Μόνο μέ τήν πίστη

ἔχουμε τή σωτηρία, ὅπως τό τονίζει ὁ ἀπ. Παῦλος· «δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καί τὴν προσαγωγήν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἐστήκαμεν» (Ρω 5,1-2).

Αὐτή ἡ πίστη κινδυνεύει ὅπως κινδυνεύουν καί τά μάτια μας, γι' αὐτό λέγει· «ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμὸς ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται». Τί θά πεῖ «ἀπλοῦς»; Γερός, ὑγιής καί γιά τήν ἀκρίβεια, ὅπως τό λέμε ἐμεῖς, νά μήν ἀλληθωρίζει. Γι' αὐτό λέγει ἀμέσως· «οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν», δέν μπορεῖτε νά δουλεύετε σέ δύο κυρίους. Ἄν ἀγαπήσετε τόν ἕναν, θά μισήσετε τόν ἄλλον. Ἄν ἀνεχθεῖτε τόν ἕναν, θά καταφρονήσετε τόν ἄλλον. Καί φαίνεται αὐτό σάν νά εἶναι κάτι ἄλλο. Ὁχι, συνδέεται, διότι ἡ πίστη, ὁ ἀπλοῦς ὀφθαλμὸς καταστρέφεται, ὅταν ἀλληθωρίζει. Μποροῦμε νά κοιτάζουμε μέ ἕνα μάτι τόν οὐρανὸ καί μέ ἕνα μάτι τὴ γῆ; Μέ τό ἕνα μάτι στόν Χριστό καί μέ τό ἄλλο στόν διάβολο; Μέ τό ἕνα στήν ἀγάπη καί τό ἄλλο στό μίσος; Μέ τό ἕνα χέρι νά κάνουμε τόν σταυρό μας καί μέ τό ἄλλο νά κλέβουμε; Μέ τό στόμα μας ἀπό τὴ μιά νά εὐλογοῦμε τόν Θεὸ καί ἀπό τὴν ἄλλη νά καταριόμαστε καί νά βλασφημοῦμε; Νά πὼς βλάπτεται ἡ πίστη, ὅταν ἔχουμε δύο ἀφεντικά, δύο κυρίους πού μᾶς κατευθύνουν. Μπορεῖ νά εἴμαστε ἀμαρτωλοί, νά πέφτουμε, νά

ἔχουμε ἀτέλειες, ἀδυναμίες. Μᾶς ἀνέχεται ὁ Κύριος, μᾶς συγχωρεῖ. Φθάνει νά μήν ἔχουμε δύο ἀφεντικά, νά μήν προγραμματίζουμε τή ζωή μας ἔτσι, ὥστε νά κάνουμε τό χατίρι τοῦ κόσμου καί τοῦ διαβόλου. "Ὁχι! «Παρελθέτω κόσμος καὶ ἐλθέτω χάρις!». Δέν μπορούμε νά εἴμαστε χριστιανοὶ καὶ νά εἴμαστε κοσμικοί. Προσέξτε! "Ἄλλο κοσμικός καὶ ἄλλο κοινωνικός. Κοινωνικοὶ εἴμαστε. Κοσμικοὶ ὄχι. Ποιά ἡ διαφορά; Μιά κυρία π.χ. πού ὥρες κάθεται στὸν καθρέφτη καὶ τρέχει στὰ διάφορα πάρτι καὶ στίς κοσμικὲς ἐκδηλώσεις εἶναι κοσμική. Κοινωνική ποιά εἶναι; Αὐτὴ πού τρέχει ὅπου ὑπάρχει φτώχεια, στοὺς ἀρρώστους, στὴν ἐλεημοσύνη, στὰ καλὰ ἔργα. "Ὅταν λοιπὸν ἔχουμε δύο ἀφεντικά, δέν μπορούμε νά ἔχουμε πίστη. Χάνει πλέον τό μάτι μας τὴ δύναμη νά βλέπει, χάνουμε τό φῶς, τὸν Χριστό.

Στὴ συνέχεια ὁ Κύριος λέγει καὶ γιὰ ἓνα μεγάλο κακό, γιὰ τὴ μέριμνα. «Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ἡμῶν τί φάγητε καὶ τί πίνητε μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε». Πολύ μεγάλα λόγια! Ἀλλὰ προσέξτε, διότι τό θέμα αὐτό εἶναι ἀπὸ τὰ πιό παρεξηγήσιμα. Δέν θέλει ὁ Κύριος νά ἐργαζόμαστε, νά φροντίζουμε, νά σπουδάζουμε; Τὴν ἐργασία γιὰ τό καλὸ καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τὴν εὐλογεῖ ὁ Θεός. Ἀκόμη ἡ ἐργασία μας, γιὰ νά εἶναι εὐλογημένη, πρέπει νά γίνεται σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὄχι ἐρήμην τοῦ Θεοῦ. Λέγει ὁ Ἰάκωβος στὴν Ἐπιστολὴ του· «Εἶναι πολλοὶ πού προγραμματίζουν τὴ ζωή τους καὶ δέν λένε ἐάν ὁ Κύριος θελήσει» (βλ. 4,15). Δηλαδή μπορούμε καὶ νά προγραμματίσουμε καὶ νά δουλέψουμε, ἀλλὰ σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. "Ενας π.χ. εἶναι πλούσιος καὶ μεριμνᾷ καὶ τρέχει ἀδιαφορώντας γιὰ τὸν Θεό καὶ γιὰ τὴν ψυχὴ του. Γιατί; Γιὰ νά ἱκανοποιήσῃ τό πάθος τῆς σπατάλης, τῆς πολυτέλειας. Ὁ ἄλλος πάλι ὁ φτωχός, πού δέν ἔχει πολλά, ἔχει ἄγχος, ἔχει ἀπελπισία, δέν ἐμπιστεύεται τὸν Θεό πού τρέφει τὰ πουλιά, πού ντύνει τὰ λουλούδια. Αὐτό λέγει ὁ Κύριος. "Ὅλα νά γίνονται μέ ἐμπιστοσύνη στὸν Θεό. Καὶ πρό πάντων νά ἔχει προτεραιότητα τό ἔργο τοῦ Θεοῦ, τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

"Ετσι τελειώνει καὶ ἡ περικοπὴ μας· «ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ». Καὶ δέν σταματᾷ ἐδῶ. «Καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». Τό ἀκούτε; Προτεραιότητα στὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ. Λύνοντας τὰ κοινωνικά προβλήματα καὶ ὄχι τὰ πνευματικὰ εἴμαστε πάντοτε δυστυχισμένοι. Προηγεῖται ἡ σωτηρία μας, πού συνδέεται μέ τὴν αἰώνια ζωή καὶ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τὴν αἰώνια πατρίδα μας· καὶ ὅσα χρειάζονται γιὰ τὴν ἐδῶ ζωή, ὁ Κύριος θὰ τὰ φροντίσει.

Στ. Ν. Σάκκος
Κυριακὴ 20-6-1999, Φίλυρο

Ματιές στη ζωή

Κορωνο-λαός

Είχαμε συνηθίσει(;) τά τελευταία χρόνια απλώς να παρακολουθούμε και να καταγράφουμε τη μεθοδική απομείωση όλων εκείνων των παραδοσιακών αξιών που επί αιώνες καθιστούσαν τη χώρα μας ανάμεσα στις άλλες χώρες του κόσμου ξεχωριστή: 'Ιστορικούς να κομίζουν μία αλλότρια προσέγγιση της ιστορίας μας. Καλλιτέχνες να άσελγουν στα ιερά μας σύμβολα. Πολιτικούς από ποικίλες ιδεολογικές δεξαμενές να ψηφίζουν μέ περηφάνια νομοσχέδια αποδομητικά για την κοινωνία μας.

Κι αναρωτιόταν κάθε ελληνικά σκεπτόμενος νούς: Ποιού βρίσκονταν όλοι αυτοί κρυμμένοι και τώρα, σέ καιρούς χαλεπούς, σάν από μία καταπακτή ξεχύθηκαν όρμητικός όχετός ανάμεσά μας; Σέ ποιά γειτονιά της πατρίδας έπαιξαν σάν παιδιά; Σέ τί σχολεία μαθήτευσαν; Τί είδους παρελάσεις παρακολούθησαν; Τί χτύπο είχε ή καμπάνα του χωριού τους; Τί είδους άέρα άνέπνευσαν και διαμόρφωσαν

μία τέτοια άνθελληνική κουλτούρα;

Και ξαφνικά, όταν όλα ήταν πλέον έτοιμα για τή γενικευμένη και καταλυτική χερσαία έφοδο από τόν παρατημένο Έβρο, σά να ξύπνησαν από λήθαργο οι άλλοι Έλληνες, όχι εκείνοι τής καταπακτής, και έπραξαν τό αυτόνόητο. Και μάλιστα μέ τόν ίδιο ακριβώς τρόπο που τό έκαναν σέ κάθε άλλη είσβολή στό παρελθόν. Τά χαρακτηριστικά είναι τά ίδια, γι' αυτό και δέν χρειάστηκε κανείς να τούς τά διδάξει: όμοφροσύνη, ένθουσιασμός, άποφασιστικότητα, άνιδιοτελής προσφορά, προσωπική εργασία, αγάπη και πόνος για τήν πατρίδα που κινδυνεύει.

Χαρήκαμε για τό άναπάντεχο, όμως δέν ξεθαρρέψαμε να πιστέψουμε ότι επανήλθαμε ως λαός, γιατί ήταν ένα μεμονωμένο περιστατικό. Στείλαμε όμως ένα μήνυμα στους Εύρωπαίους και σ' αυτούς που έμπορεύονται τίς χειραγωγούμενες μάζες να μη θεωρούν ότι άρχίζει πλέον να έπι-

τυγχάνεται τό finis Graeciae.

Ὡσπου ἦρθε τό δεύτερο, ἀκόμα πιό ἐντυπωσιακό. Χώρες μέ δυνατή οἰκονομία καί ἄριστο σύστημα ὑγείας νά σαρώνονται ἀνεξέλεγκτα ἀπό ἕναν ἰό καί ἡ ταλαίπωρη Ἑλλάδα, μέ τή δεκάχρονη οἰκονομική κρίση, μέ τό διαλυμένο σύστημα ὑγείας, μέ τίς ἐκατοντάδες δομές -λέγε πληγές- λαθρομεταναστῶν στό σῶμα της, νά εἶναι ἀπό τίς πρῶτες χώρες πού εἶδε νωρίτερα καί μακρύτερα καί κατάφερε νά φυλαχτεῖ καί νά σωθεῖ. Χωρίς νά στραφεῖ στούς δυνατούς γιά βοήθεια. Δικός της εἶναι ὁ γιατρός πού προέβλεψε τή γρήγορη ἐξέλιξη σέ πανδημία, δικά της τά πρόσωπα τῆς πολιτείας πού ἐνήργησαν καίρια καί ἀποφασιστικά. Κι ὅσο περνοῦν οἱ μέρες, τά ἀποτελέσματα ἀποδεικνύουν ὅχι μόνο ὀνόματι ἀλλά καί πράγματι «σωτήρια» τά προτεινόμενα μέτρα τοῦ κ. Σωτήρη Τσιόδρα.

Ἀσφαλῶς τά μέτρα εἶχαν ἀποτέλεσμα γιατί ὁ πληθυσμός πού κλήθηκε νά τά ἐφαρμόσει ἀποδείχθηκε ὥριμος καί πειθαρχημένος. Οἱ ἐπιπόλαιοι καί ἀπειθάρχητοι Ἕλληνες στήν ἐποχή τῆς τρόικας καί τῶν θεσμῶν φάνηκαν πολύ πιό ὥριμοι ἀπό ἐκείνους πού βάλθηκαν μέ βάνουσο τρόπο νά τούς διδάξουν μαθήματα πειθαρχίας. Ἐμεῖς δέν εἶδαμε τόν λαό μας σάν ἄβουλη ἀγέλη γιά πειραματισμούς. Ἀντιμετωπίσαμε τόν κάθε ἕναν ἀπό μᾶς -ἀπό τόν ὑπερήλικα γέροντα μέχρι τόν ἀτίθασο ρομά- ὡς πρόσωπο μοναδικό καί δικό μας πού πρέπει ὅπωςδῆποτε νά προστατευθεῖ καί νά ζήσει.

Ἐκεῖνο ὅμως πού μέ κάνει νά πι-

στεύω ὅτι τελικά δέν ἔχουν τελειώσει ὅλα μέ τήν Ἑλλάδα εἶναι τό θρησκευτικό προφίλ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Αὐτή ἡ νοσταλγία πού ξύπνησε μέσα του γιά τήν ἐκκλησιά, τήν καμπάνα, τίς ψαλμωδίες, τίς γιορτές. Μπορεῖ ὁ ἰός νά μᾶς ἔκλεισε τούς ναούς, ὅμως αὐτός ὁ λαός ἔκανε ναό τά σπίτια, τούς δρόμους καί τίς γειτονιές. Ὅλη ἡ χώρα ἔγινε ναός. Κι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, θαρρεῖς, συνειδητοποιημένοι χριστιανοί!

Ὅσο κι ἂν προσπαθοῦν νά σταλάξουν σταγόνα-σταγόνα τό ἐλληνοκτόνο δηλητήριο μέσα μας, τά πράγματα -κι ὄχι μόνο ἡ ἐπιθυμία μας- ἀποδεικνύουν πώς αὐτό πού μᾶς κρατᾷ ξεχωριστούς ἀνάμεσα στούς λαούς πρέπει νά εἶναι ἀποτυπωμένο πάνω στόν ἴδιο τόν γενετικό μας κώδικα. Κάθε φορά πού οἱ μεθοδεύσεις θά καταφέρνουν νά εἰσχωροῦν βαθιά μέσα μας κοντεύοντας νά ἀλλοιώσουν αὐτόν τόν κώδικα, τά ἐλληνορθόδοξα ἀντισώματα μέ τά ὁποῖα μᾶς ὅπλισε ὁ Θεός θά διεγείρουν μέσα μας ἕναν καταρράκτη ἀντίδρασης καί αὐτοπροστασίας. Πάντα ὁ Ἕλληνας μέ τό «Χριστός ἀνέστη» θά ἐκρήγνυται καί μέ τό «ἀληθῶς ἀνέστη» θά λυτρώνεται.

Δέν ξέρω ἂν αὐτό τό ἀποκαλυπτικό στοιχεῖο γιά τήν πνευματική ποιότητα αὐτοῦ τοῦ λαοῦ ἔχουν τίς προϋποθέσεις νά τό ἐκτιμήσουν οἱ ξένοι. Ἐκεῖνο πού ὑποστηρίζω ὅμως εἶναι: Σήμερα πού ὁ κορωνο-ἰός ἔχει ταπεινώσει οἰκτρά πολλούς ἰσχυροῦς λαούς, ἀξίζει στόν ἐλληνικό λαό νά φορεθεῖ τιμητικά κορώννα βασιλική.

Δια-κριτικός

Ἡ νομοτέλεια τῆς χριστιανικῆς συγχωρητικότητος Α΄

Ἡ συγχωρητικότητα εἶναι μία ἀπό τίς βασικότερες συμβουλές-ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐπειδὴ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ οἱ φυσικοὶ νόμοι ἔχουν τὴν ἴδια προέλευση, δηλαδή τὸν δημιουργὸ Θεό, εὐλόγο εἶναι νὰ διέπονται ἀπὸ τὴν ἴδια ἀντίληψη, καὶ κατὰ συνέπεια νὰ σχετίζονται μεταξύ τους.

Ἡ θεία Οἰκονομία καὶ οἱ φυσικοὶ νόμοι

Γιὰ ὅσους πιστεύουν στὸν Θεό τίποτα δέν εἶναι τυχαῖο. Τὰ πάντα διέπονται ἀπὸ τὴ «θεία Οἰκονομία» μὲ τὴν ὁποία ἐκφράζεται καὶ πραγματοποιεῖται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεός, ἀφοῦ πρῶτα δημιούργησε τὸ σύμπαν μὲ συγκεκριμένους φυσικοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους σήμερα ἀνακαλύπτουμε μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, κατόπιν προσέλαβε τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ μὲ τὸ Εὐαγγέλιό του μᾶς διδάσκει πῶς πρέπει νὰ συμπεριφερόμαστε σέ ἕναν φυσικό κόσμο πού διέπεται ἀπὸ φυσικὲς ἀρχές τίς ὁποῖες ὁ Ἰδιος φρόντισε νὰ καθορίσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας. Αὐτές οἱ βασικὲς φυσικὲς ἀρχές δέν εἶναι τυχαῖες, ἀλλὰ ἡ θεία Οἰκονομία φρόντισε νὰ τίς καθορίσει ἀπὸ τὸ πρῶτο δευτερόλεπτο τῆς δημιουργίας, ἔτσι ὥστε νὰ δημιουργοῦν τὸν κατάλληλο φυσικό χώρο ὅπου θὰ εὐδοκίμοῦν συγκεκριμένες πνευματικὲς ἀρετές, ὅπως εἶναι ἡ συγχωρητικότητα, ἡ ὁποία σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὴ χριστιανικὴ ταπεινοφροσύνη καὶ τὴ χριστιανικὴ ἀγάπη.

Ὁ φυσικός κόσμος διέπεται ἀπὸ μία ὀλιστική-ἀπειροστικὴ ἀντίληψη

Γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε τὴν ἄμεση σχέση

τῆς συγχωρητικότητος τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὸν τρόπο λειτουργίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου, θὰ βασιστοῦμε σέ δύο μεγάλες ἀνακαλύψεις τοῦ 20οῦ αἰῶνα: στήν ἔννοια τοῦ «οἰκοσυστήματος» καὶ στὰ «χαοτικά μή-ντετερμινιστικά φαινόμενα».

1. Οἰκοσυστήματα: Ἐκφράσεις τῆς ὀλιστικῆς ἀντίληψης τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἡ ἔννοια τοῦ «οἰκοσυστήματος» εἰσῆχθη ἀπὸ τὸ 1935, ἀλλὰ ἔγινε γνωστὴ στὸ εὐρύ κοινὸ μετὰ τὴ δεκαετία τοῦ 1960. Ἄν καὶ σήμερα ὅλοι εἴμαστε ἐξοικειωμένοι μὲ αὐτὴ τὴν ἔννοια, εἶναι χρήσιμο νὰ ὑπενθυμίσουμε ὅτι κάθε μέλος ἑνὸς οἰκοσυστήματος ἀλληλεπιδρᾷ καὶ ἀλληλοεξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ συγκεκριμένου οἰκοσυστήματος στὸ ὁποῖο ἐντάσσεται, καὶ ταυτόχρονα κάθε οἰκοσύστημα ἀλληλεπιδρᾷ καὶ ἀλληλοεξαρτᾶται ἀπὸ ἄλλα οἰκοσυστήματα.

Στήν ἔμβια φύση δέν ὑπάρχουν ἀπομονωμένα φυσικά συστήματα. Ἀντίθετα, ἐπειδή ὅλα ἀλληλοεξαρτώνται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, διαπιστώνουμε ὅτι ἐπικρατεῖ παντοῦ μία ὀλιστική ἀντίληψη. Ὁ ὅρος «ὀλιστική» (holistic) σημαίνει ὅτι δίνεται ἔμφαση στό ὅλο (στό σύνολο) καί ὄχι στό μερικό (στό ἄτομο). Τό ἄτομο, πού ἀλληλεπιδρᾷ μέ τά ἄλλα ἄτομα τοῦ συνόλου, ἐπηρεάζεται ἀπό τή συμπεριφορά τοῦ συνόλου τήν ὁποία συγχρόνως καί ἐπηρεάζει.

Οἱ εἰδικοί σέ περιβαλλοντικά-οἰκολογικά θέματα ἀποφαίνονται ὅτι ἐάν ἐμεῖς ἐξαφανίσουμε ὅλα ὅσα ἡ πεπερασμένη ἀνθρώπινη λογική μας θεωρεῖ ὡς ἐχθρούς, ὅπως π.χ. φίδια, σκορπιούς, ἀρουραίους, κουνούπια, βακτήρια κτλ., ἀργά ἢ γρήγορα θά καταρρεῦσουμε καί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ὡς φυσικές ὀντότητες. Κάθε ὄν ἔχει νά παίξει τόν δικό του ρόλο μέσα στόν κόσμο, ὅπως καθορίστηκε ἀπό τόν Δημιουργό του. Αὐτός ὁ ρόλος ὅμως δέν εἶναι πάντοτε σαφής σέ ἐμᾶς, ἐπειδή δέν ἔχουμε ἐξοικειωθεί μέ τήν ὀλιστική ἀντίληψη τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ.

Στά οἰκοσυστήματα τῆς φύσεως δέν ὑπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ «ἐχθροῦ» καί τῆς «κακίας» ὅπως ἐμεῖς τήν ἀντιλαμβανόμαστε σάν πεπερασμένα ὄντα. Ἐξάλλου ἡ «κακία» ἢ ἡ «καλοσύνη» ἀφοροῦν μόνο στά ὄντα πού ἔχουν ψυχή (τούς ἀνθρώπους) καί ὄχι στά ζῶα. Γενικά, διαπιστώνουμε ὅτι στή φύση ἐπικρατεῖ μία ὀλιστική ἀντίληψη, ὅπου ἡ ἐξισορροπημένη καί καλοζυγισμένη συνύπαρξη ὅλων τῶν ὄντων, μέσα στά πλαίσια μιᾶς γενικευμένης σύν + χωρητικότητας, εἶναι μία θεμελιώδης ἀρχή πού διέπει τά ἔμβια ὄντα καί συγκροτεῖ τά οἰκοσυστήματα.

2. Χaosικά μῆ-ντετερμινιστικά φαινόμενα: Ἐκφράσεις τῆς ἀπειροστικῆς ἀντίληψης τοῦ Δημιουργοῦ.

Τό χάος καί τά συναφῆ chaosικά φαινόμενα εἶναι λιγότερο γνωστά στό εὐρύ κοινό, ἐπειδή γιά πολύ χρονικό διάστημα ἐθεωροῦντο ὡς μαθηματικά κυρίως θέματα, τά ὁποῖα (ὅπως συχνά συμβαίνει μέ τά μαθηματικά) εἶναι κατασκευάσματα τῆς ἀνθρώπινης νόησης, καί δέν περιγράφουν ἀναγκαστικά πραγματικά φυσικά φαινόμενα. Ἀπό τό 1977 καί μετά, ὅταν τό Nobel Χημείας δόθηκε στόν Prigogine γιά τήν ἀνακάλυψή του ὅτι μέσα ἀπό τήν ἀταξία μπορεῖ νά ἀναδυθεῖ δομή καί ὀργάνωση, διαπιστώθηκε ὅτι ἡ διερεύνηση chaosικῶν φαινομένων ἀποκαλύπτει μία ἀπό τίς συγκλονιστικότερες ὁψεις τῆς λειτουργίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου.

Τό κατά Prigogine χάος ἐμφανίζεται σέ δυναμικά συστήματα (ἤτοι συστήματα πού ἐξελλίσσονται συναρτήσει τοῦ χρόνου) μακράν τῆς ἰσορροπίας, τά ὁποῖα παρουσιάζουν ἀστάθειες. Αὐτές ὀφείλονται στίς πολλαπλές δυνατότητες -πού περιγράφονται μέ τίς κατά Prigogine διακλαδώσεις (bifurcations) πού παρουσιάζονται συναρτήσει τοῦ χρόνου- τίς ὁποῖες ἔχει τό δυναμικό σύστημα καί τό

κάνουν νά εἶναι μή-ντετερμινιστικό, δηλαδή νά μή μπορεῖ νά προσδιοριστεῖ μετά βεβαιότητας. "Όλα αὐτά ὁδηγοῦν στό κατά Prigogine «Τέλος τῆς Βεβαιότητας», ἥτοι τῆς βεβαιότητας τῆς αἰτιοκρατικῆς ἀντιλήψεως, πού κυριάρχησε στήν ἐπιστήμη ἀπό τόν 17ο αἰώνα (Descartes, Laplace, κ.ἄ.).

"Αν καί ὀρισμένα χαοτικά φαινόμενα μποροῦν νά θεωρηθοῦν ντετερμινιστικά, κυρίως ὅταν λαμβάνουν χώρα στίς ἐξιδανικευμένες συνθήκες τοῦ ἀνθρώπινου ἐργαστηρίου (ὅπως εἶναι π.χ. τό κλασικό πρόβλημα τῶν τριῶν σωμάτων, πού ἐξαρτᾶται ἔντονα ἀπό τίς ἀρχικές συνθήκες), ὅμως ὅταν λαμβάνουν χώρα σέ ἀνοικτά φυσικά συστήματα (δηλαδή συστήματα πού μποροῦν νά ἀνταλλάσσουν ἐνέργεια καί ὕλη) εἶναι μή-ντετερμινιστικά. Ἡ περιγραφή δυναμικῶν χαοτικῶν φαινομένων γίνεται μέ τή διερεύνηση κατανομῶν πιθανοτήτων. Αὐτή ἡ πιθανολογική μελέτη εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἔλλειψης βεβαιότητας σέ αὐτά τά φαινόμενα.

Παραδείγματα χαοτικῶν μή-ντετερμινιστικῶν φαινομένων εἶναι ἡ βροχή ἢ τό χιόνι. Ἐνῶ ἡ συμπύκνωση ὑδρατμῶν σέ νερό ἢ κρυσταλλάκια πάγου εἶναι ντετερμινιστικό φαινόμενο (ἐξαρτᾶται ἀπό τή θερμοκρασία, τήν πίεση, τή συγκέντρωση τῶν ὑδρατμῶν), ὅταν ἐξετάσουμε πότε θά βρέξει ἢ θά χιονίσει, δηλαδή ὅταν ὑπείσέρχεται ὁ χρόνος, τότε τό ἀντίστοιχο δυναμικό φαινόμενο εἶναι χαοτικό: Οἱ πολλαπλές διακλαδώσεις ἄλλων χαοτικῶν φαινομένων, πού θά καθορίσουν τή θερμοκρασία, τήν πίεση, τή συγκέντρωση τῶν ὑδρατμῶν καί τόν συνδυασμό αὐτῶν τῶν δεδομένων εἶναι τόσο πολύπλοκες, ὥστε ἡ βροχή ἢ τό χιόνι νά ἐξαρτῶνται ἀπό ἄπειρους

στήν πράξη παράγοντες καί νά εἶναι μή-ντετερμινιστικά φαινόμενα (π.χ. ἡ χρήση πιθανοτήτων γιά τίς μετεωρολογικές προβλέψεις ἐπιβεβαιώνει τήν ἔλλειψη αἰτιοκρατικῆς βεβαιότητας).

Στό ἐργαστήριο τοῦ Θεοῦ (δηλαδή στή φύση) τά χαοτικά φαινόμενα εἶναι κατά κύριο λόγο μή-ντετερμινιστικά. Αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι τά πραγματικά φυσικά συστήματα εἶναι ἀνοικτά, ἐπειδή μποροῦν ἐν δυνάμει νά ἀνταλλάσσουν ἐνέργεια καί ὕλη. Κλειστά συστήματα μποροῦν νά ὑπάρξουν μόνο στό ἀνθρώπινο ἐργαστήριο. Ἀντίθετα, στό ἐργαστήριο τοῦ Θεοῦ τά ἀνοικτά συστήματα ἀλληλεπιδροῦν μεταξύ τους, καί πολύ συχνά οἱ αὐτο-οργανούμενες (κατά Prigogine) δομές ἐνός χαοτικοῦ φαινομένου ἀποτελοῦν τήν ἀρχή γιά ἄλλα χαοτικά φαινόμενα κ.ο.κ.. Οἱ χαοτικές καί αὐτο-οργανούμενες λειτουργίες τῆς φύσεως εἶναι ἀποτελέσματα τῆς ὑπαρξης τῶν ἀνοικτῶν φυσικῶν συστημάτων καί ἀποτελοῦν ἐκφράσεις τῆς ἀπειροστικῆς ἀντιλήψης τοῦ ἀπείρου Θεοῦ, μέ τήν ὁποία δημιουργήσε τό σύμπαν.

Συμπερασματικά, διαπιστώνουμε ὅτι ὁλος ὁ φυσικός κόσμος δημιουργήθηκε βάσει τῆς ὀλιστικῆς-ἀπειροστικῆς ἀντιλήψεως τοῦ Δημιουργοῦ, ἔτσι ὥστε νά λειτουργεῖ μέ μία ὀλιστική-ἀπειροστική λογική, ἡ ὁποία ὅμως δέν εἶναι εὐκόλα προσιτή ἀπό ἐμᾶς, ἐπειδή εἴμαστε πεπερασμένα ὄντα. "Όπως θά δοῦμε σέ ἐπόμενο τεῦχος, τό Εὐαγγέλιο μᾶς προτρέπει νά μεθεξούμε αὐτῆς τῆς ἀντιλήψεως μέσῳ τῆς χριστιανικῆς συγχωρητικότητας.

Παντελής Καραφίλογλου

Διήγημα

Ἡ τιμή τιμή δέν ἔχει!

Ὁ Χατζησάββας ἦταν καλό ἀφεντικό καί καλοπληρωτής, ποτέ δέν ἔφαγε τόν κόπο τοῦ φτωχοῦ. Ἦταν τυχερός ὅποιος ἔμπαινε στή δούλεψή του. Εἶχε ὅλο τόν χρόνο δουλειά καί, ἂν κέρδιζε καί τήν ἐκτίμησή του, τόν κρατοῦσε κοντά του κι ὅταν ἀκόμα δέν ἦταν ἀπαραίτητος. Φάγαμε ψωμί, λοιπόν, ἀπό τόν Χατζησάββα, γιατί τόν πατέρα μου τόν ἐμπιστευόταν μέ κλειστά τά μάτια. Στό κλάδεμα τῶν ἀμπελιῶν, στόν τρύγο καί στόν θερισμό καί στό ἀλώνισμα, στό σκάψιμο τῶν δέντρων, σέ ὅλες τίς δουλειές τό πρῶτο χέρι ἦταν ὁ πατέρας μου. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τά χέρια τοῦ πατέρα μου ἔπιαναν ἀπ' ὅλα κι ὅ,τι ἔκανε τό ἔκανε πολύ καλά. Κι ὅπως ἔλεγε συχνά κι ἡ μάνα μου, ἦταν τόσο τίμιος καί προσεκτικός στή δουλειά του πού δούλευε ὅλη

μέρα στά περβόλια τοῦ Χατζησάββα καί ἐμεῖς δέν εἶχαμε λεμόνι νά στύψουμε στό πιάτο μας.

- Ἔχεις ἰδέα ἀπό φθόνο, γυναίκα; τόν ἄκουσα νά λέει μία μέρα στή μάνα μου.

- Τί νά φθονήσει κανεῖς ἀπό μᾶς, Νίκο μου, τήν ἄκουσα γαλήνια νά τοῦ ἀπαντᾷ, τά πλούτη μας ἤ τό ἀρχοντικό μας;

Τήν κοίταξε σιωπηλός, θυμᾶμαι, ἐκεῖνος κι ἀπλά κούνησε μέ νόημα τό κεφάλι του. Ἀπό κείνη τή μέρα ἔβλεπα τόν πατέρα μου πολλές φορές σκεπτικό καί ὅλο καί πιό νωρίς ἐρχόταν ἀπό τόν καφενέ τὰ βράδια.

- Ὁ Χατζησάββας παραπονιέται ὅτι τοῦ λείπουν ἐργαλεῖα, εἶπε κάποιος τήν πρώτη φορά στό καφενεῖο καί γύρισε καί κοίταξε τόν πατέρα μου.

- Ἄς προσέξει αὐτούς πού ἔχει στά μέσα καί στά ἔξω, εἶπε ἕνας ἄλλος.

Ὁ Χατζησάββας ποτέ δέν πήγαινε τά βράδια στόν καφενέ. Προτιμοῦσε νά μένει στό σπίτι μέ τή γυναίκα του καί πολλές φορές πηγαίναμε μέ τή μάνα μου νά τούς κρατήσουμε συντροφιά. Μᾶς ἤθελε πολύ στό σπίτι του γιατί δίναμε ἐμεῖς, λέει, χρώμα στή ζωή τους. Ἔτσι μᾶς ἔλεγαν ἐκεῖνοι οἱ πλούσιοι σέ μᾶς τούς φτωχοὺς. Κι ἐμεῖς χαιρόμασταν πού μᾶς καταδέχονταν. Θυμᾶμαι ἐκεῖνα τά ὁμορφα βραδινά πού περνούσαμε στό ἀρχοντικό του. Τήν κυρία Θέκλα, πού δέν δίσταζε νά μᾶς σερβίρει τό τσαί στά πορσελάνινα φλιτζάνια της, καί τό δέος πού νιώθαμε ὅταν τά παίρναμε στά χέρια μας. Θυμᾶμαι πῶς κάθε φορά πού μᾶς ξεπροβοδοῦσε μᾶς εὐχαριστοῦσε γιά τή συντροφιά καί γέμιζε τά χέρια μας μέ μπισκότα.

- Μάνα, γιατί μᾶς εὐχαριστεῖ ἡ κυ-

ρία Θέκλα; ρώτησα μία φορά τή μάνα μου.

- Γιατί είναι ταπεινός άνθρωπος, παιδί μου, κι αυτή κι ο Χατζησάββας. Τά πλούτη τους δέν τούς κάνανε ψηλομύτηδες. Καί ξέρεις γιατί;

- Γιατί, μάνα; ρώτησα γεμάτη περρίεργεια.

- Γιατί είναι άνθρωποι του Θεού, άπάντησε λιτά ή μάνα μου καί αυτή ή κουβέντα της λές καί μου έλυσε όλες τίς άπορίες πού είχα μέσα μου για τό άτεκνο αυτό ζευγάρι.

Είχαμε μέρες νά πάμε νά γειτονέψουμε μέ τόν Χατζησάββα καί τήν κυρία Θέκλα. Ό πατέρας μου ύστερα άπό αυτά πού άκούστηκαν, όχι μόνο μία φορά μά πολλές στό καφενείο, ή έμνεve στό σπίτι ή γυρνούσε νωρίς. "Ετσι δέν γινόταν νά πάμε έμείς στό γειτόνεμα.

- Μου μήνυσε ο Χατζησάββας αύριο νά μήν πάω στό θέρισμα, μά νά πάω νά τσαπίσω τό περβόλι, μάς είπε. Τρέχα -γύρισε ύστερα κι είπε σέ μένα- νά σου δώσει ή κυρία Θέκλα τό κλειδί άπό τήν καγκελόπορτα του περβολιού.

Έγώ άλλο πού δέν ήθελα. "Ηξερα πώς όταν γύριζα, στά χέρια μου δέν θά είχα μόνο τό κλειδί. Κι έγίνα σφαίρα πρίν πει άλλη κουβέντα ο πατέρας μου.

Τήν άλλη μέρα ο πατέρας μου δέν γύρισε στήν ώρα του στό σπίτι. Σκέφτηκε ή μάνα μου ότι έμεινε νά τελειώσει τό σκάψιμο για νά μήν ξαναπηγαίνει, γιατί τό περβόλι ήταν μακριά. Μά σάν είδε ότι σουρούπωσε, άρχισε νά άνησυχεί.

- Θά πάω ως του Χατζησάββα νά δώ τί γίνεται. Άν είχε τόση πολλή δουλειά στό περβόλι, μήπως νά πάει μέ τό αυτοκίνητο νά δεί τί κάνει, γιατί δέν

γύρισε.

"Ετρεξα ξωπίσω της καί πήγε ή καρδιά μου στή θέση της, όταν πλησιάζοντας στήν έξώπορτα άκουσα τή φωνή του πατέρα μου μέσα άπό τήν αύλή.

- Αυτό θά τό έκανε ο καθένας, δέν έκανα κάτι σπουδαίο.

- Αυτό, Νίκο, δέν θά τό έκανε ο καθένας. Έγώ τήν ήξερα τήν τιμιότητά σου καί ήμουν σίγουρος ότι αυτό θά έκανες.

Μπήκαμε μέ τή μάνα μου στήν αύλή καί είδαμε τόν Χατζησάββα καί τόν πατέρα μου νά κάθονται στό τραπεζάκι του κήπου καί νά πίνουν τό ούζάκι τους σάν δυό καλοί φίλοι.

- Κατερίνα, έχεις για άντρα σου τόν πιό τίμιο άντρα πού γνώρισα ποτέ! Τόν δοκίμασα σήμερα καί βγήκε χρυσάφι. "Ηθελα νά άποδείξω σέ όλους αυτούς, πού λέγανε ότι ο Νικόλας έκλεβε τά εργαλεία πού χάνονταν, ότι ο Νικόλας δέν άγγίζει ποτέ ξένο πράγμα.

Ό Χατζησάββας είχε πάει άποβραδής μέ τό αυτοκίνητο κι άφησε στή ρίζα μιās λεμονιάς τό πορτοφόλι του γεμάτο μέ τά χρήματα πού θά πλήρωνε όλους τούς εργάτες. Ήταν σίγουρος πώς ο πατέρας μου θά έβρισκε τό πορτοφόλι κι ότι θά του τό πήγαινε. Τόσο σίγουρος πού είπε στή γυναίκα του νά έτοιμάσει μεζεδάκια για νά πιούν ένα ούζάκι μέ τόν Νικόλα. Καί δέν έπese έξω. Ό πατέρας μου δέν πρόδωσε τήν έμπιστοσύνη του, παρόλο πού τόσα λεφτά μαζεμένα δέν έπιασε ποτέ στά χέρια όλα τά χρόνια τής ζωής του.

- Πήγαινε νά αλλάξεις κι έλα μετά στόν καφενέ, είπε στόν πατέρα μου ο Χατζησάββας. Άπόψε θά έρθω κι έγώ. Θά κεράσω όλους τούς χωριανούς για-

τί βρήκα τό πορτο-
φόλι μου πού τό
ἔχασα στά χωράφια,
γιατί τό βρήκες καί
μου τό ἔφερες.

Εἶδα τόν πατέρα
μου μέ μία ξαφνική
γρήγορη κίνηση νά
ἀρπάζει τό χέρι πού
τοῦ ἔδινε τό ψωμί καί
νά τό φιλά.

- Ὁ Θεός νά τά
στέλνει μέ τίς δύο του
χοῦφτες τά πλούτη
στό σπίτι σου, εἶπε ἡ
μάννα μου.

-Σάν πάνε οἱ ἄν-
τρες μας στόν καφε-
νέ θά σᾶς περιμένω,
εἶπε ἡ κυρία Θέκλα
καί ἔνιωσα στό στόμα
μου τή γεύση τοῦ μπι-
σκότου.

Ἔτσι ἔμαθα ἀπό
μικρό παιδί ὅτι ἡ τιμι-
ότητα κι ἡ ἀνθρωπιά
δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τό
πόσο πλούσιος ἦ τό
ποσό φτωχός εἶσαι,
ἀλλά ὅτι κι ὁ φτωχός
καί ὁ πλούσιος εἶναι
τίμιοι ὅταν εἶναι τοῦ
Θεοῦ.

Ὅταν ὁ πατέρας
μου γύρισε ἀπό τόν
καφενέ ἐκεῖνο τό
βράδυ ἦταν εὐτυχι-
σμένος σάν ἄρχοντας
κι ἔλαμπε σάν τό χρυ-
σάφι!

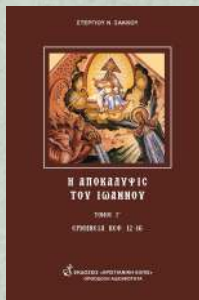
Ἑλένη Βασιλείου

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

τρία νέα βιβλία

τοῦ καθηγητῆ Στεργίου Σάκκου

ἀπό τίς ἐκδόσεις «Χριστιανική Ἑλπίς»

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, τόμος Γ'

Ἑρμηνεία κεφ. 12-16, σελ. 530

Ὅσο προχωρεῖ κανεῖς στή μελέτη τῆς Ἀποκαλύψεως, διαπιστώνει τή θαυμαστή ἐπικαιρότητά της: Πληθαίνουν οἱ συμφορές τῆς ἀνθρωπότητας, οἱ καρποὶ τῆς ἀποστασίας ἀπὸ τὸν Θεό... Μοναδική ἐλπίδα καί ἀσφάλεια τῶν πιστῶν παραμένει ἡ Ἐκκλησία, ἡ θεμελιωμένη στόν αἰώνιο Νικητὴ καί πάντοτε ἀπαστράπτουσα ὡς «γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον» (Ἀπ 12,1).

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

τόμος Β'

Μέ τόν καλαίσθητο αὐτό τόμο τῶν 512 σελίδων ὁλοκληρώνεται ἡ ἐρμηνεία τῶν ἀποστολικῶν περικοπῶν, πού διαβάζονται κατὰ τίς Κυριακές ὅλου τοῦ ἔτους. Πολύτιμο βοήθημα ὄχι μόνο γιά ἱερεῖς, θεολόγους, ἱεροκήρυκες, κατηχητές, ἀλλά καί γιά κάθε χριστιανό πού ἐπιθυμεῖ νά κατανοήσῃ τά ἱερά κείμενα καί νά τά προσεγγίσει βιωματικά, μέ ὁδηγό τὴν πατερικὴ ἐρμηνεία.

ΠΛΑΝΕΣ

ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ Α'

Μέσα σέ 232 σελίδες, μέ τρόπο ἀπλό καί εὐληπτο, μέ τή μορφή ἐρωταποκρίσεων, παρουσιάζονται ὁρισμένες ἀπὸ τίς πλάνες τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά καί ἡ ἀναίρεσή τους. Στερεώνει τὸν ἀναγνώστη στήν ὀρθόδοξη πίστη καί τὸν ἐξοπλίζει γιά τὴν ἀντιμετώπιση τῆς αἵρετικῆς πλάνης.

Ο Ίπποκράτης άρνεϊται τά δώρα του Άρταξέρξη, Anne-Louis Girodet de Roussy-Trioson

Ίχνηλάτηση στον «έπιδημιολόγο» Ίπποκράτη

Μέσα στη μεγάλη λαίλαπα του κορωνοϊού και την παγκόσμια άναστάτωση που έπιφέρει, άναδεικνύεται για μία άκόμα φορά ή άυτόθυσία και ή σπουδαία προσφορά τών γιατρών για την άντιμετώπιση της μεγάλης αύτης πανδημίας, την όποία ή άνθρωπότητα πληρώνει μέ χιλιάδες νεκρούς, ένώ ή έπιστήμη δίνει σκληρό άγώνα για την άντιμετώπισή της.

Οί έλληνες γιατροί -άνάμεσα στους άλλους- μέ πρώτους τούς λοιμωξιολόγους και τό άντίστοιχο νοσηλευτικό προσωπικό δίνουν τή δική τους μάχη στην πρώτη γραμμή, προσπαθώντας νά περιορίσουν κατά τό δυνατό τά θύματα της πανδημίας, γεγονός για τό όποιο τούς είμαστε εύγνώμονες. Άναδεικνύονται έτσι άξιοι διάδοχοι του Ίπποκράτη, ό όποιος πρώτος είχε άφήσει παρακαταθήκη στους γιατρούς όλων τών έποχών: «Η Ίατρική είναι φιάνθρωπος τέχνη (έπιστήμη) και δέν άποσκοπεί στον πλουτισμό, αλλά στη βοήθεια

του συνανθρώπου στίς δύσκολες ώρες της άρρώστιας και του θανάτου».

Άξίζει, νά άναφερθούμε άκροθιγώς σε κάποιες πτυχές της ζωής του μεγάλου άρχαίου γιατρού. Δωριεύς στην καταγωγή γεννήθηκε στην Κω τόν 5ο αϊ. π.Χ. και άνήκε στον ένδοξότατο κλάδο τών Άσκληπιάδων. Προικισμένος μέ μεγάλη έργατικότητα και ροπή για μάθηση φαίνεται πώς ό Ίπποκράτης είχε προνομιακή πρόσβαση στη συσσωρευμένη γνώση ενός άπό τά κορυφαία ιατρικά ιδρύματα της έποχής του. Προφανώς έλαβε όλη την έγκύκλια μόρφωση του 5ου αϊ. π.Χ. που είχαν οί σημαντικοί Έλληνες. Μετά την έκπαίδευσή του άρχισε νά άσκει την ιατρική στη γενέτειρά του, την Κω. Έκεί νυμφεύθηκε την Άβλαβία, μέ την όποία απέκτησαν δυό γιούς, που άναδείχθηκαν έπιφανείς ιατροί, και μία κόρη.

Μεγάλο μέρος της άσκήσής του στην ιατρική όφείλει στο Άσκληπιείο της γενέτειράς του, στο όποιο πολλοί

ἀσθενεῖς προσέρχονταν γιά θεραπεία ἀπό διάφορα μέρη τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Ἐπιπλέον, θεώρησε χρέος του νά ταξιδεύει, ἐπειδὴ ἤθελε νά συμπληρώσει τή μόρφωσή του, ἀλλά καί νά διαδώσει τήν πίστη του στή θεραπευτική δύναμη τοῦ καθαροῦ ἀέρα, τοῦ νεροῦ καί τοῦ ἡλίου.

Κατά τήν περίοδο τῆς σταδιοδρομίας του στή Θεσσαλία θεράπευσε τόν βασιλιά τῶν Μακεδόνων Περδίκκα Β΄. Στό μεταξύ ὁ βασιλιάς τῶν Περσῶν, Ἀρταξέρξης ὁ Α΄, λέγεται πώς ἔστειλε ἀπεσταλμένους, γιά νά ζητήσουν τή βοήθειά του, προκειμένου νά ἀντιμετωπίσει ἐπιδημία πού εἶχε ἐξαπλωθεῖ στό στράτευμά του. Ὁ Ἱπποκράτης, παρά τίς ἐξαιρετικά δελεαστικές προσφορές, ὄχι μόνο ἀρνήθηκε, ἀλλά ρωτώντας τούς ἀπεσταλμένους σχετικά μέ τίς κλιματικές συνθήκες καί τό καθεστῶς τῶν ἀνέμων στόν τόπο τους, ἀπό τίς ἀπαντήσεις τους κατάφερε νά προβλέψει τήν πορεία τῆς ἀσθένειας στόν ἐλλαδικό χώρο καί νά ὑποδείξει τήν κατάλληλη θεραπευτική ἀγωγή.

Στήν Ἀθήνα ἦρθε μέ πρόσκληση τοῦ Περικλῆ, ὁ ὁποῖος -σύμφωνα μέ τόν θρύλο- κατέβηκε στόν Πειραιᾶ μαζί μέ τήν Ἀσπασία νά τόν ὑποδεχθεῖ, προκειμένου ὁ φημισμένος γιατρός νά ἀντιμετωπίσει τόν λοιμό, γιά τόν ὁποῖο, ὅπως παραδίδει ὁ Θουκυδίδης, «οὔτε ἱατροὶ ἤρκουν... οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεῖα τέχνη οὐδεμία... πάντα ἀνωφελῆ ἦν». Μέ τό διεισδυτικό του μάτι καί τήν ἀγχίνοιά του ὁ Ἱπποκράτης πρόσεξε ὅτι ἀπό τόν λοιμό δύσκολα προσβάλλονταν ἄνθρωποι πού λόγῳ τοῦ ἐπαγγέλματός τους δούλευαν γυμνοί κοντά στή φωτιά (μεταλλωρύχοι, καμινευτές κ.ἄ.). Ἔτσι συμπέρανε ὅτι τό αἷτιο τῆς νόσου δέν

ἀρέσκεται στό πῦρ καί ἴσως βρίσκεται στόν ἱματισμό. Συμβούλεψε, λοιπόν, τούς Ἀθηναίους νά καεῖ ὁ ἱματισμός· νά ἀνάψουν μεγάλες φωτιές σέ διάφορα σημεῖα τῆς πόλης, νά τίς τροφοδοτοῦν μέ χλωρά κλαδιά κι ἀρωματικά ἄνθη, ὥστε ὁ καπνός πού θά δημιουργηθεῖ νά ἔχει εὐχάριστη ὁσμή, νά εἶναι πυκνός καί νά σκεπάσει ὅλη τήν πόλη.

Βέβαια, ἡ ἀπολυμαντική ἐνέργεια τοῦ πυρός ἦταν γνωστή ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Ἡ καύση, ὅμως, τοῦ ἱματισμοῦ ὡς φορέα τῆς νόσου ὀφείλεται στή δική του παρατηρητικότητα. Πράγματι, οἱ ψύλλοι, πού μεταδίδουν τό μικρόβιο τῆς πανώλης ἀπό τούς ποντικούς στόν ἄνθρωπο, ἐμφωλεύουν στόν ἱματισμό. Ἔτσι ὁ Ἱπποκράτης σταμάτησε τή μετάδοση τῆς νόσου καί ἡ ἐπιδημία ὑποχώρησε. Εἶχε, ἐπίσης, παρατηρήσει ὅτι ὅσοι ἐπιβίωσαν ἀποκτοῦσαν ἀνοσία στόν ἰό.

Ἐπόμενο ἦταν νά γίνει θρύλος -κατά τόν γάλλο Λιτρέ, ἐκδότῃ τῶν ἀπάντων του- ἡ ζωὴ καί τό ἔργο του. Ὁ θρύλος, λοιπόν, τόν θέλει σωτήρα τῆς πόλης τῶν Ἀθηνῶν ἀπό τόν θανατηφόρο λοιμό. Γιά τήν προσφορά του οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέδωσαν εἰδικό ψήφισμα, «τὸ δόγμα τῶν Ἀθηναίων», πού διαβάστηκε στά Μεγάλα Παναθήναια. Ἐπίσης τόν στεφάνωσαν μέ χρυσό στεφάνι, τοῦ προσέφεραν τιμητική διά βίου σίτιση στό Πρυτανεῖο καί τόν μύησαν δημόσια στά Ἐλευσίνια Μυστήρια, πού ἦταν ἡ ὑψιστὴ τιμή.

Ὁ Ἱπποκράτης πίστευε, ἀκόμη, ὅτι τό πᾶν εἶναι ἡ πρόληψη. «Κάλλιον τὸ προλαμβάνειν ἢ τὸ θεραπεύειν». Στό προοίμιο τοῦ «Προγνωστικοῦ», ἐνός ἔργου τῆς Ἱπποκρατικῆς Συλλογῆς, διαβάζουμε: «Ὁ γιατρός πρέπει νά εἴ-

ναι σέ θέση νά ἐπιχειρεῖ σέ κάθε ἀρρώστια σωστές προβλέψεις. Αυτό δέν σημαίνει μόνο ὅτι πρέπει νά προβλέπει σωστά τή μελλοντική πορεία τῆς ἀρρώστιας· πρέπει νά εἶναι σέ θέση νά ἀνακαλύπτει καί τήν πορεία πού ἀκολουθῆσε ἡ ἀρρώστια, καθὼς καί τήν κατάσταση τοῦ ἀρρώστου ἐκείνη τή στιγμή. Ὁ γιατρός πρέπει νά μπορεῖ νά διακρίνει ὅλες τίς διαφορές πού παρουσιάζει ὁ ἄρρωστος ἀπό τούς ὑγιεῖς ἢ ἀπό τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του σέ κατάσταση ὑγείας. Ἐπιπλέον, νά καταλαβαίνει πῶς ἔφτασε ὁ ἄρρωστος στήν κατάσταση πού τόν βρίσκει. Ἐπιδίωξη τοῦ γιατροῦ εἶναι νά κερδίσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀσθενοῦς καί τοῦ περιβάλλοντός του, ὥστε νά ἐφαρμόσει τή θεραπευτική ἀγωγή πού ὁ ἴδιος κρίνει ὀρθή καί ἀναγκαία». Στό ἔργο του «Περὶ τῆς ἀρχαῖης Ἱητρικῆς» δηλώνει στοὺς γιατροὺς ὅτι θά ἐπιτύχουν, ἂν χρησιμοποιοῦν ὡς ἀφετηρία μακροχρόνια δοκιμασμένες ἀρχές καί μεθόδους· στή συνέχεια νά ἐπιδιώκουν νέες ἱατρικές ἀνακαλύψεις. Πῶς ἐφαρμόσθηκε στήν πράξη ἡ ἱπποκρατική θεωρία περί προγνώσεως, τό βλέπει κανεῖς καθαρά στό «Περὶ Ἐπιδημιῶν» Α' καί Γ' (βλ. Δ. Λυπουρλή, *Θουκυδίδης καί Ἱπποκρατική πρόγνωση*).

Πολλές φράσεις ἀπό τά κείμενα τῆς Ἱπποκρατικῆς Συλλογῆς ἔγιναν σύμβολα διαχρονικά τοῦ ἱατρικοῦ λειτουργήματος, ὅπως «Ὁ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἡ δὲ πείρα σφαιερή, ἡ δὲ κρίσις χαλεπή» (=ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ εἶναι σύντομη, ἡ ἐπιστῆμη ἀτελείωτη, ὁ χρόνος λίγος, ἡ πείρα λαθεμένη καί ἡ ἀπόφαση γεμάτη εὐθύνες). Κατηγορηματική ἡ ἐπιταγή του: «Ὤφελέειν ἢ μὴ βλάπτειν» (=νά ὠφελεῖς ἢ μὴν βλάπτεις).

Ἡ παγκόσμια ἀναγνώριση τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἱπποκράτη στήν ἱατρικὴ δικαιολογεῖ ἀπόλυτα τόν τίτλο τοῦ πατέρα τῆς ἱατρικῆς.

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ, τό μέγα θαῦμα

«Ἐχομε δώδεκα ἄνδρες. Εἶναι ἀπειροπόλεμοι, ἄοπλοι, ἀσθενικοί. Ξαφνικά ἀντιμετωπίζουν μεγάλη καί καλά ὀπλισμένη στρατιωτικὴ παράταξη. Ὡστόσο, ὅχι μόνο δέν πληγώνονται χτυπημένοι ἀπὸ τά πολλά βέλη, ἀλλὰ ἄοπλοι καί μέ τά βέλη μπηγμένα στό σῶμα τους νικοῦν τοὺς πάντες. Δέν χρησιμοποιοῦν ὅπλα ἀλλὰ μέ τά χέρια παλεύουν. Κι ὅμως, ὅχι μόνο δέν θανατώνονται, ἀλλὰ ἄλλους ἀπὸ τοὺς ὀπλισμένους στρατιῶτες τοὺς ἐξοντώνουν καί ἄλλους τοὺς παίρνουν αἰχμαλώτους, χωρίς κἂν νά τραυματισθοῦν οἱ ἴδιοι. Πές μου, θά ἔλεγε κανεῖς ὅτι τό κατόρθωμά τους εἶναι ἀνθρώπινο; Κι ὅμως ἡ νίκη τῶν ἀποστόλων εἶναι πολὺ πρὸς ἀξιοθαύμαστη...».

*Ἰω. Χρυσόστομον,
Εἰς τὴν Α' Πρὸς Κορινθίους 3,5.*

Πράξη αγάπης

Τρίτη 5 Μαΐου 2020 καί ἡ Ἀδελφότητά μας διοργανώνει, ὅπως τό συνηθίζει, ἐθελοντική αἰμοδοσία στό «Δημητρούλειο» πνευματικό της κέντρο.

Διανύουμε τήν πρώτη ἐβδομάδα ἄρσης τῶν περιοριστικῶν μέτρων κυκλοφορίας λόγω τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ, καί ἡ διαδικασία τῆς αἰμοδοσίας πραγματοποιεῖται μέ τή λήψη ὅλων τῶν μέτρων ἀσφαλείας. Ὅμως τί κι ἂν ὁ φόβος τῆς ἀσθένειας ἔχει ἀπλώσει τή σκιά του ἐπάνω σέ ὁλόκληρο τόν πλανήτη; Ἡ ἀγάπη γιά τόν συνάνθρωπο δέν γνωρίζει ἐμπόδια καί ἀπειλές...

Ἀντίθετα, σέ τέτοιες καταστάσεις περισσεύει! Τό ἀποδεικνύει καί ἡ μεγάλη προσέλευση αἰμοδοτῶν, πού μετατρέπουν μία συνηθισμένη αἰμοδοσία σέ μία ἀπό τίς πιό ἐπιτυχημένες τῶν τελευταίων χρόνων!...

Μπαίνοντας στήν αἴθουσα ἀναμονῆς τῶν αἰμοδοτῶν ἀντικρίζω πρόσωπα χαρούμενα καί γελαστά. Πρόσωπα γεμάτα ἐλπίδα! ὦ Κύριε! Τήν ἐλπίδα πού χαρίζει ἡ Ἀνάστασή σου δέν μποροῦν νά τή σβήσουν ὅλες μαζί οἱ στενοχώριες, οἱ θλίψεις καί οἱ μπόρες αὐτοῦ τοῦ κόσμου! Μία ἐλπίδα πού γεννᾷ μόνο πράξεις ἀγάπης, σάν αὐτή τῆς αἰμοδοσίας. Πράξεις πού ἀνασταίνουν τήν ἐλπίδα γιά ζωή στόν πονεμένο ἀδελφό.

Π.Τ., φοιτητής Ἱατρικῶν Ἐργαστηρίων

Ἀγάπης ἀντίδωρο

Αἷμα. Ὑπάρχει τίποτα πολυτιμότερο γιά τόν ἀνθρώπινο ὄργανισμό ἀπό τό αἷμα; Ὅπως τό αὐτοκίνητο δέν λειτουργεῖ χωρίς καύσιμα, τό στυλό χωρίς μελάνι, ἡ ἠλεκτρική συσκευή χωρίς ρεῦμα, ἔτσι καί τό σῶμα ἀδυνατεῖ νά λειτουργήσει χωρίς τό αἷμα. Ἀρκεῖ νά σκεφτῶ πῶς αὐτό κυλάει καί θά κυλάει ἀδιάλειπτα μέσα μου, γιά νά συνειδητοποιήσω τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ σ' ἐμένα. Καί τό αἷμα πού κάποιος ἄλλος χρειάζεται καί στερεῖται, μπορῶ νά τοῦ τό προσφέρω. Ἐνῶ ἐγώ βρισκόμουν κλεισμένος αὐτές τίς μέρες στό σπίτι μου γκρινιάζοντας γιά τή «δυστυχία» μου, ὑπῆρχαν ἄνθρωποι μονάχοι πού βρίσκονταν κλεισμένοι σέ ἓνα νοσοκομεῖο εὐγνωμονώντας τόν Θεό γιά κάποιον πού βρέθηκε νά τοὺς προσφέρει λίγο αἷμα. Συλλογιζόμενος αὐτά, ἔλαβα τήν ἀπόφαση γιά πρώτη φορά φέτος νά εἶμαι ἐγώ αὐτός πού θά κάνει τήν ἀξιοζήλευτη πράξη ἀγάπης, νά θυσιάσει λίγο αἷμα γιά νά σώσει τόν συνάνθρωπο. Γιατί γνωρίζω πῶς κάνοντας αὐτήν τή μικρή θυσία μιμοῦμαι τόν Χριστό, πού πρῶτος ἔδωσε καί δίνει τό αἷμα του σ' ἐμένα. Καί ἀκριβῶς αὐτήν τήν προσφορά τοῦ Θεοῦ ἐπιθυμῶ νά ξεπληρώσω στό πρόσωπο τοῦ συνανθρώπου. Θά ἐπιτελέσω καί ἐγώ ἔργο ἀγάπης, θυσίας, σωτηρίας. Καί θά μπορέσω ἔτσι νά γευτῶ λίγο ἀπό τήν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου πού ἀκολούθησε τή δική του σταυρική θυσία. Γιά αὐτό καί χαίρομαι πού ἡ πρώτη μου ἐξοδος ἀπό τό σπίτι μετά τόν περιορισμό εἶναι γιά τήν αἰμοδοσία. Ἀδελφότητά μου, σέ εὐχαριστῶ καί γιά αὐτήν τήν εὐκαιρία πού μοῦ προσφέρεις!

Μ.Τ., φοιτητής Νομικῆς

Συζητώντας τά γεγονότα...

Έν μέσω πανδημίας

Καλά νέα μᾶς φέρνει ἡ ἑταιρεία Metron Analysis μέ τήν ἔρευνα πού ἔκανε ἐν μέσω τῆς πανδημίας. Καί τά καλά νέα ἀφοροῦν ἐν μέρει στά ποσοστά αἰσιοδοξίας, σιγουριᾶς καί ἐμπιστοσύνης πρὸς τό κράτος καί τά σώματα ἀσφαλείας, πού ἔχουν πάρει ἀνοδική πορεία στήν καρδιά τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Θεσμός ὥστόσο πού ἡ ἔρευνα ἔφερε σέ κορυφαία θέση εἶναι γιά τοὺς Ἕλληνες ἡ οἰκογένεια. Ἴσως καί ὁ κατ' οἶκον περιορισμός ὄλων τῶν μελῶν διὰ τόν φόβον τοῦ κορωνοϊοῦ, ὁ ἐπαναπατρισμός πολλῶν καί ἡ καταφυγή στήν οἰκογενειακή ἐστία, ἀλλά καί ἡ ἀπειλή γιά τή ζωή τῶν ἡλικιωμένων τῆς οἰκογένειας συνέσφιξαν τοὺς δεσμούς καί βοήθησαν στήν ἀναθεώρηση νεωτεριστικῶν καί ξενόφερτων ἰδεολογημάτων περί ἀνεξαρτησίας, χειραφέτησης καί ἐν τέλει ἀποξένωσης καί ἀποκοπῆς ἀπὸ τό οἰκογενειακό δένδρο. Τό δένδρο πού σέ κάθε δύσκολη ὥρα βρίσκεται πάντα ἐκεῖ γιά νά μᾶς προσφέρει τοὺς ζωογόνους χυμούς του, γιά νά μᾶς σκεπάσει καί νά μᾶς χαρίσει τήν ἀγάπη καί τή θαλπωρή πού ἔχουμε ἀνάγκη.

Ἀποκαρδιωτική ἑκπληξη

Τόν τελευταῖο καιρό καί μέ ἀφορμή τήν πανδημία τοῦ covid-19 ἀκούσαμε καί διαβάσαμε ἀναυδοὶ ἕνα πλήθος κειμένων, ἄρθρων καί συνεντεύξεων πού διέσυραν καί βεβήλωσαν τό μυστήριον τῶν μυστηρίων, τῇ θεῖᾳ Εὐχαριστίᾳ. Ποτέ ἄλλοτε δέν συνέβη κάτι τέτοιο. Ἐπρεπε αὐτός ὁ τόσο προδομένος λαός νά ὑπομείνει, ἐκτός τῶν ἄλλων, κι αὐτὴ τήν ἀδιανόητη βάρβαρη ἐπέλαση στά ἄδυτα τῆς πίστεως του. Τό ἅγιο ποτήριον πού γέννησε ἀπὸ τά ἄχραντα αἵματα τοῦ Κυρίου τοὺς ἁγίους καί τοὺς ἥρωες, οἱ ὁποῖοι ἀνέστησαν αὐτό τόν τόπο, ἔγινε παίγνιον στά πάνελ ἀνευθυνοῦ-πεύθυνων ἀσεβῶν. Ὡστόσο ἡ ἑκπληξη ἦρθε ἀπὸ τόν χώρο τῆς Ἐκκλησίας -τά κάστρα ἄλλωστε πέφτουν συνήθως ἀπὸ μέσα: Τρεῖς μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προχώρησαν οἱ μὲν δύο σέ ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου μετάδοσης τῆς θείας Κοινωνίας, ἡ δὲ τρίτη σέ ἀποκλεισμό τῶν πιστῶν ἀπὸ τό μυστήριον. Κι ὅλα αὐτά «διὰ τόν φόβον τῶν Ἰουδαίων». Εἶναι ἀποκαρδιωτικό. Οἱ τρεῖς αὐτές μητροπόλεις ἀναίρεσαν στά ὅριά τους τήν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Τόν τηροῦν ἀκόμη νεκρό, στὸν τάφο. Πρα-

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

γματικά, έχουμε μείνει ένεοί.

Δέν μπορεί νά κρυφτεῖ

Φώναξαν οἱ Παμμακεδονικές Ένώσεις, διαμαρτυρήθηκαν οἱ ἀκαδημαϊκοί, ἔκαναν δηλώσεις οἱ εἰδικοί, ἀλλά ποιός τούς ἄκουσε; Οὔτε κἂν οἱ ἐν Ἑλλάδι πρώην καί νῦν ἀρμόδιοι καί ὑποστηρικτές τῆς προδοτικῆς Συμφωνίας τῶν Πρεσπῶν. Τώρα ἄς τὰ ἀκούσουν ἐπιτέλους καί ἀπό τό στόμα τῶν ἄμεσα ἐνδιαφερομένων: «Δέν ὑπάρχει καμία “μακεδονική γλῶσσα”. Πρόκειται γιά γλωσσικό κατασκευάσμα μέ βάση κάποια βουλγαρική διάλεκτο καί προσθήκη σερβικῶν λέξεων». Καί ταῦτα λέγουσι Βούλγαροι ἀξιωματοῦχοι! Ἡ ὑπουργός Ἑξωτερικῶν καί ὁ ὑπουργός Ἀμυνας τῆς Βουλγαρίας εὐθαρσῶς ἔθεσαν ὄρο γιά τήν ἔνταξη τῶν Σκοπίων στήν Ε.Ε. νά πάψουν νά μιλοῦν γιά «μακεδονική» γλῶσσα.

Ἡ ἀλήθεια δέν μπορεί νά κρυφτεῖ, ὅσο καί νά τήν καταχωνιάζουν οἱ γείτονες καί οἱ ἡμέτεροι φιλοσκοπιανοί. Ἀπό κάπου θά ξεπροβάλει καί θά στηθεῖ μπροστά τους ἐμπόδιο καί πρόσκομμα στά ἄνομα σχέδιά τους.

Ἀπ' τό κακό στό χειρότερο

Ἦταν μία ἡρωική σελίδα ἡ ἀναχαίτιση τῶν μεταναστῶν στόν Ἑβρο. Ἦταν... γιατί ὁ ἐπίλογος πού γράφτηκε μέ ψιλὰ γράμματα εἶναι θλιβερός: “Οσοι δέν μῆκαν ἀπό τόν Ἑβρο πήραν τόν γνωστό δρόμο διά θαλάσσης καί ἔφτασαν στά νησιά. Κι ἀπό κεῖ - τό καί χειρότερο!- στήν ἡπειρωτική Ἑλλάδα. Κρεμασμένοι ὅλοι οἱ Ἕλληνες στίς ὀθόνες γιά νά ἐνημερώνονται λεπτομερῶς γιά τήν πορεία τῆς πανδημίας. Καί ἔξω ἀπό τίς ὀθόνες οἱ ὀρδές τῶν ἀλλοδαπῶν νά ἐγκαθίστανται σέ παραμεθώρια χωριά, μέ ἀπώτερο σκοπό νά ἀφομοιωθοῦν ἀπό τόν γηγενή πληθυσμό, ὅπως διακήρυξε ὁ πρωθυπουργός. Μουσουλμάνοι, καί μάλιστα φανατισμένοι ἀπό τὰ γεννοφάσκια τους, ὅπως οἱ Σομαλοί, μέ φιλοτουρκική συνείδηση καί κάποιοι μέ τουρκική στρατιωτική ἐκπαίδευση, εἶναι δυνατόν νά ἀφομοιωθοῦν; Κι ἔνα μικρό παιδί μπορεί νά καταλάβει τί κινδύνους ἐγκυμονεῖ ἡ παρουσία τους στήν ἐνδοχώρα! Γι' αὐτό οἱ τοπικές κοινωνίες ἀντέδρασαν ἀλλά «ὡς φωνή εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων», γιατί... τὰ ἀργύρια δέν ἦταν μόνο τριάντα, ἀλλά 25 ἑκατομμύρια εὐρώ!

